

luonnos

Kylien palvelukartoitus 2006

Kyllikki -
kyläkouluista monipalvelukeskuksia –hanke

Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy
Päijät-Hämeen Kylät ry

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ

1. Taustaa kartoitukselle
 - 1.1 Kyllikki – kyläkouluista monipalvelukeskuksia -hanke
 - 1.2 Mitä kartoituksella haetaan ?
2. Tietojen kerääminen kyliltä
 - 2.1. Kyselyjen sisältö ja vastaukset
3. Koulutyön toimintaympäristö
 - 3.1. Tilat ja niiden käyttö
 - 3.2. Resurssit ja niiden käyttö
 - 3.2.1 Ruokapalvelu
 - 3.2.2 Kiinteistö- ja siivouspalvelu
 - 3.2.3 Terveyspalvelut
4. Palvelu- ja harrastustoiminta kouluilla
 - 4.1. Toimijat/ palveluiden tuottajat
 - 4.2. Palvelutoiminnan sisältö
 - 4.3 Esimerkkejä palvelukokonaisuuksista
5. Mitkä palvelut voisivat sopia kouluille ?
 - 5.1. Koulujen vastaukset
 - 5.2. Mitä toimenpiteitä uudet palvelut edellyttävät ?
6. Kylien palvelutoiminnan toimintaympäristö
 - 6.1. Tilat ja niiden käyttö
7. Palvelu- ja harrastustoiminta kylätaloilla
 - 7.1. Toimijat/ palveluiden tuottajat
 - 7.2. Palvelutoiminnan sisältö
 - 7.3 Esimerkkejä palvelukokonaisuuksista
8. Mitkä palvelut voisivat sopia kylätaloille ?
 - 8.1. Kylien vastaukset
 - 8.2. Mitä toimenpiteitä uudet palvelut edellyttävät ?
9. Keskeiset johtopäätökset vastauksista ja toimenpide-esityksiä jatkoa varten

LIITTEET:

Kysely kyläkouluille ja kylätaloille

Taulukot:

- Koulujen ja kylätalojen taustatiedot
- Pelisäännöt koulujen ja kylätalojen käytöstä ja tilojen maksullisuudesta
- Koulujen ja kylätalojen säännölliset palvelut

Kaaviot:

- Mahdolliset palvelut kyläkouluilla ja kylätaloilla

TIIVISTELMÄ

Tausta

Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy ja Päijät-Hämeen kylät ry toteuttavat yhteishankkeena Kyllikki – kyläkouluista monipalvelukeskuksia –hanketta ajalla 1.1.2006 – 31.5.2007. Osana hankkeen toteutusta kartoitettiin Päijät-Hämeen ja Pertunmaan kyläkoulujen ja kylätalojen nykyistä palvelutarjontaa ja mahdollisuuksia uudenlaisten palveluiden käynnistämiseksi kylillä. Tavoitteena on esitellä jo olemassa olevat, toimivat yhteistyömallit alueen asukkaiden palvelemiseksi. Koulu käsitteenä sisältää tässä kyselyssä samassa pihapiirissä tapahtuvaa toimintaa ja palveluita, vaikka fyysisesti ei aina oltaisiakaan varsinaisissa koulutiloissa.

Kyselyt lähetettiin sähköpostilla 47 koululle ja Päijät-Hämeen kylät ry:n kyläkirjeen mukana noin sadalle yhdistykselle kesäkuun alussa 2006. Vastauksia saatiin kaikkiaan 19 koululta ja 14 eri yhdistykseltä kymmenestä eri kunnasta.

Poimintoja kyselyn tuloksista

Tilojen käyttö:

Koulutyön toimintaympäristöä tarkastellessa kävi ilmi, että koulujen työtilat ovat hyvässä kunnossa, vain ulkoalueiden, liikuntapaikkojen ja leikkialueiden kunnossa oli toivomisen varaa. Koulujen tiloja voidaan vuokrata harrastus- ja kerhotoiminnan käyttöön kohtuullista korvausta vastaan. Joillain kunnilla on erinomaiset internet-sivustot, joista näkee kuvia koulujen tiloista, varaustilanteet ja hinnat. Koulutilojen iltakäyttö on päivittäistä niin taajamakouluissa kuin kyläkouluissa. Kylätaloilla tilanne vaihtelee, ja käyttö on päivittäistä kuudella talolla, viikoittaista kahdella ja kuukausittaisista neljällä kylätalolla vastanneista.

Harrastus- ja kurssitoiminta:

Palvelu- ja harrastustoiminta on kyselyssä rajattu tarkoittamaan säännöllistä vähintäänkin viikoittain tapahtuvaa suunniteltua ja ohjattua tai valvottua toimintaa. Kyselyn ulkopuolelle jäävät siis lukuisat kylätapahtumat ja juhlat sekä muu epäsäännöllisesti tapahtuva yhteistoiminta.

Kansalaisopiston toiminta tavoittaa hyvin niin taajaman keskuskoulut, kuin pienet kyläkoulutkin. sekä kylätalot ympäri maakuntaa Urheilu- ja nuorisoseurat vastaavat usein lasten- ja nuorten liikunnasta kylillä. Säännöllinen toiminta keskittyy syys- toukokuuhun, kesäaikana koulujen käyttö on lähes olematonta ja taloilla on usein vilkas juhla-aika.

Ryhmäliikunta eri ikäisille ja eri muodoissaan kattaa noin 40 % kaikesta kouluilla ja kylätaloilla tapahtuvasta toiminnasta. Liikunta voi olla koululaisten iltapäivätoimintaa, aikuisten jumppaa, sählyä jne. Kurssit ja harrastustoiminta kattavat 38 % viikoittaisesta toiminnasta. Harrastustoiminta sisältää mm. 4H-kerhojen toimintaa, seurakunnan tyttö- ja poikakerhoja sekä partiotoimintaa. Myös kansantansseja, torvisoittoa ja kuorolaulua harrastetaan kylillä.

Palvelutoiminta:

Palvelutoiminta kouluilla on pääosin kunnan eri yksiköiden välistä yhteistoimintaa; sosiaalitoimen perhepäiväkoti, esikoulu ja kodinhoitopalvelut ovat keskitetyt koululle esim. Kalkkisissa ja Kuivannolla. Ruokapalveluita voidaan myydä kunnan/ kaupungin muille yksiköille, toisiin kouluihin tai ryhmäperhepäivähoitoon ja kunnallisille lasten leikkikerhoille, mutta myyntiä suoraan ulkopuolisille ei ole. Kouluterveydenhoitajan palveluita voidaan käyttää kuudella koululla. Kolmannen sektorin palvelutoiminta kouluilla on vasta käynnistymässä.

Kylätaloilla sen sijaan yhdistykset ovat aktiivisesti järjestämässä toimintaa, etenkin taajamissa sijaitsevilla taloilla. Nämä ovatkin usein avoinna päivittäin, myös lauantaisin, jolloin erilaisia palveluita on saatavilla ja palkattu henkilökunta opastaa asiakkaita. Näitä palveluita ovat mm. kylätoimisto, internet-piste, suoramyyntipiste, kahvio, kyläkirjasto jne. Kylätalon asiakaskunta on tällöin vauvasta vaariin.

Hyvinä esimerkkeinä palvelukokonaisuuksista esitellään Kalkkisten koulu ja nuorisoseurantalo Asikkalasta, Kuivannon koulu Orimattilasta sekä Erstan ja Kivijärven koulut Nastolasta. Tennilän vanha koulu Hollolassa sekä Heinolan kirkonkylän Kyläpirtti edustavat toimintatapaa, jossa kiinteistöt on hankittu kyläläisten omistukseen, kun palvelutarvetta on ilmennyt. Esimerkkikoulut ovat hyvin erikokoisia, mutta kaikkia kouluja voidaan kuitenkin pitää lähikouluina, joiden toimintaa on kehitetty toimintakeskuksen suuntaan palvelemaan alueen asukkaita.

Uudet palvelut :

Kyselyn mukaan kylillä voitaisiin toteuttaa vielä enemmän harrastus- sekä lasten- ja nuortenpalveluita.; iltapäivähoitoa, leiri- tai kesäkouluja, erilaista kurssitoimintaa ja liikuntapalveluita. Ateriapalveluita ja terveydenhoitajan palveluita kyläläisille pidettiin hyvin mahdollisena, mutta muiden vanhuspalveluiden kohdalla mielipiteet jo jakautuvat selvästi.

Kyselyn lopuksi on koottu johtopäätöksiä ja toimenpide-ehdotuksia liittyen koulun tilojen käyttöön, koulun kiinteistönhoidon järjestämiseen, kylätalon toiminnan rakentamiseen taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväksi sekä uusien kyläpalvelujen käynnistämiseksi.

Taustaa kartoitukselle

1.1. Kyllikki – kyläkouluista monipalvelukeskuksia –hanke

Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy ja Päijät-Hämeen kylät ry toteuttavat yhteishankkeena Kyllikki – kyläkouluista monipalvelukeskuksia –hanketta ajalla 1.1.2006 – 31.5.2007.

Hanke käynnistyi tilanteessa, jossa Päijät-Hämeen kouluverkkoselvitys 2005 oli juuri valmistunut. Selvityksessä on hahmoteltu tavoitteet kyläkoulujen oppilasmäärien suurentamisesta, jotka johtaisivat kouluverkon huomattavaan supistamiseen. Selvityksessä on maakunnan kouluverkon perusopetuksen toiminnallisena tavoitteena, että haja-asutusalueella osaa kouluista voidaan kehittää toimintakeskuksiksi, jotka palvelevat alueensa asukkaita monipuolisesti ja hallintokuntarajat ylittäen. Kouluverkon muina tavoitteina on esitetty mm. että kouluverkon tulee tukea maakunnan ja sen alueiden vetovoimaa ja imagoa sekä osaltaan houkutella alueelle uusia asukkaita sekä vaikuttaa asukkaiden hyvinvoinnin ja elämänhallinnan kehittymiseen mahdollistamalla hallintokuntien välinen yhteistyö. Tilankäytön tehokkuudessa painotetaan mahdollisuuksien mukaan myös tiloja monitoimitiloina.

Samaan aikaan palveluidentuottamistavat kunnissa ovat jäsentymässä uudelleen ja yksityisen sekä kolmannen sektorin roolit ovat nousemassa tärkeiksi. Kylissä ollaan huolissaan palvelujen karkaamisesta kauemmaksi keskuksiin. Kylät haluavat säilyttää kyläkoulunsa ja useassa kylässä on halua löytää keinoja koulun vahvistamiseksi sekä muiden palvelujen luomiseksi.

Lahden alueella aluekeskusohjelman teemaksi on valittu hyvinvointi. Hyvinvointiklusteriin määritellään Päijät-Hämeessä kuuluviksi hoito-, hoiva-, turva- ja elämys-, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä niitä palveleva tuotevalmistus. Yksityisen sektorin lisäksi tarkastellaan myös julkisten palvelujen uudentyypistä tuottamista erilaisilla public-private-partnership -ratkaisuilla. Lahden alueen hyvinvointialan yhteistyöverkostossa ovat mukana myös alan tutkimuslaitokset sekä kolmannen ja julkisen sektorin toimijat. Ohjelman puitteissa on toteutettu kehittämistoimenpiteitä, joiden lähtökohtana on ollut yli alue- ja sektorirajojen ulottuva verkostoituminen. Mm. Lahden kauppakamarin käynnistetyssä Sujuva Elo -hankkeessa toteutetaan yksityispohjaisia palvelukeskuksia ja -verkostoja. Langaton Lahti -kehitysohjelma luo palvelutuotantoa tehostavia ja palvelujen saavutettavuutta parantavia mobiilipalveluja mm. palvelujen ajanvaraus- ja sijaisjärjestelmiin sekä yhteydenpitoon. Tämän kaltaisten uusien ratkaisujen soveltumista kylien palveluiden kehittämiseen pohditaan Kyllikki – kyläkouluista monipalvelukeskuksia –hankkeessa.

Lähtötilanteen selvittämiseksi Kyllikki- hankkeessa päätettiin tuottaa maakunnallinen kartoitus ja ehdotuksia toimintatavoista kyläkoulujen tilojenkäyttöön ja tukipalveluihin sekä uudentyypisiin palveluihin liittyen. Lisäksi päätettiin tehdä täydentävä kylätalokartoitus, sillä haluttiin selvittää lisää kolmannen sektorin toimintaa sekä löytää hyviä käytäntöjä yhteisöllisten palveluiden tuottamiseksi kylillä.

1.2 Mitä kartoituksella haetaan ?

Kartoitus tehdään, jotta jo olemassa olevat, toimivat yhteistyömallit saadaan siirrettyä ja levitettyä kaikkien kylien käyttöön. Mallien tulee olla kaikille osapuolille mahdollisimman edullisia ja hyvin organisoituja.

Samalla selvitetään myös, miten kolmas sektori (yhteisöt ja järjestöt) ja yrittäjät hyödyntävät kylien yhteisiä tiloja ja miten tilat toimivat kyläläisten monipalvelupisteinä. Lisäksi tiedustellaan kyläkoulunjohtajien tämän hetkistä näkemystä palveluista, jotka voisivat sopia kyläkoululle sekä vastaavasti selvitetään, miten yhteisöt ja järjestöt näkevät palvelutarpeen kylillä.

2. Tietojen kerääminen kyliltä

Kyläkoulut

Kyläkoulukysely lähetettiin sähköpostilla Päijät-Hämeen ja Pertunmaan kyläkouluille (47 kpl) kesäkuun alussa 2006, ja sitä täydennettiin elokuun lopussa 2006 uusintakyselyin ja haastatteluin. Vastauksia saatiin kaikkiaan 19 kpl, 10 eri kunnasta. Vastausprosenttia (38 %) voidaan pitää suhteellisen hyvänä.

Kyselyyn vastasi hyvin erikokoisia kouluja, jotka on tässä kyselyssä jaettu kolmeen kokoluokkaan. Kaikkia kouluja voidaan kuitenkin pitää lähikouluina, joiden toimintaa tulee kehittää toimintakeskuksen suuntaan palvelemaan alueen asukkaita.

Koulun koko	Koulun nimi / kunta	Oppilasmäärä v. 2006
Taajamakoulu (yli 100 oppilasta)	Esrtan koulu ,Villähde/ Nastola	204
	Villähteen koulu / Nastola	140
	Vuokonharjun koulu, Järvelä / Kärkölä	285
	Kirkonkylän koulukeskus / Pertunmaa *	124
Kyläkoulu (50 – 100 oppilasta)	Kurhilan koulu / Asikkala	54
	Lusin koulu / Heinola	53
	Vierumäen koulu / Heinola	57
	Herralan koulu / Hollola	67
	Nostavan koulu / Hollola	83
	Uudenkylän koulu / Nastola	56
	Kivijärven koulu/ Nastola	76
	Kuivannon koulu/ Orimattila	60
Pieni kyläkoulu (alle 50 oppilasta)	Kalkkisten koulu / Asikkala	24
	Lappilan koulu / Kärkölä	43
	Riihiniemen koulu / Hartola	30
	Urajärven koulu / Asikkala	22
	Pohjois-Sysmän koulu/ Sysmä	26
	Auttoisten koulu / Padasjoen kunta **	25
	Mallusjoen koulu / Orimattila ***	27

* Pertunmaan kirkonkylän koulukeskus on yhtenäiskoulu luokat 1-9

** Päätös koulun lakkauttamisesta tehty v. 2006

*** Luokat 1-2 , muodostaa yhdessä Karkkulan koulun kanssa Järvikunnaan koulun, jossa 84 oppilasta

Kylätalot

Kysely lähetettiin Päijät-Hämeen kylät ry:n kyläkirjeen mukana noin sadalle yhdistykselle kesäkuussa 2006, ja sitä täydennettiin syyskuussa uusintakyselyin ja haastatteluin.

Kylätalojen palvelukyselyyn vastasi 14 yhdistystä, joista 12 oli omistuksessaan / hallinnassaan kylätalo kokonaan tai osaksi. Kaksi vastausta oli käsitti palveluja/ toimintaa toimivalla koululla, joten ne on jätetty tämän tarkastelun ulkopuolelle. Vastauksia saatiin kuudesta eri Päijät-Hämeen kunnasta.

Vastaukset eivät mitenkään anna kattavaa kuvaa Päijät-Hämeen kylätalojen käytöstä ja tarjottavista palveluista, mutta niitä voidaan pitää edustavana otantana palveluista.

Vastauksia on ryhmitelty sen mukaan onko kyseessä taajamaksi katsottavassa ympäristössä toimiva kylätalo, jossa on runsaasti erilaisia palveluja vai peruskylän toimintakeskus.

toimintaympäristö	Koulun nimi / kunta	käyttö	kuvaus/ tyyppi
Taajama (yli 3000 asukasta)	Villähteen kylätoimisto / Nastola Kyläpirtti / Heinola kk Elämänkaaritalo Tähtiniemi / Heinolan kpkki	päivittäin päivittäin päivittäin	palvelu palvelu palvelu
Kylä (1000 - 200 asukasta)	Tennilän vanha koulu/ Hollola Kalkkisten Ns-talo / Asikkala Ruuhijärven Ns-talo / Nastola Viitailan Seurojentalo / Asikkala Toivolan Ns-talo/ Hollola Auttoisten Maatalo/ Padasjoki Vesivehmaan Ns-talo/ Asikkala Villikkalan Ns-talo/ Artjärvi Rievelinmutka/ Heinola	päivittäin päivittäin päivittäin viikoittain viikoittain kuukausittain kuukausittain kuukausittain kuukausittain	palvelu liikunta liikunta liikunta juhla juhla juhla juhla vapaa- aika

Huomioita kyselystä

Ajankohta kyselylle ei ollut paras mahdollinen, sillä toisaalta sillä kouluissa lukuvuoden päätyminen ja toisaalta uuden lukuvuoden alkaminen työllistivät koulunjohtajia. Koulukyselyn koettiin olevan työläs täyttää täsmällisesti, eikä kaikkia kysyttäviä tietoja aina ollut vastaajan saatavilla.

Molempien kyselyiden vastauksia onkin täydennetty kuntien ja kylien internet-sivulta saatavilla tiedoilla sekä Päijät-Hämeen kyläohjelman tiedoilla. Lisäksi on haastateltu projektipäällikkö Erja Hakkarasta ja kyläasiamies Elinan Leppästä. Myös Lahden seudun aluekeskusohjelman johtajaa Riitta Vesalaa ja koordinaattori Sari Hännistä kuultiin asiantuntijoina. Liisa Helanto on vastausaineiston pohjalta koostanut raportin syyskuussa 2006.

2.1. Kyselyjen sisältö ja vastaukset

Koulut

Kyselyssä oli useita eri kokonaisuuksia, sillä samalla kerralla toivottiin saatavan mahdollisimman paljon tietoa aikaisemmin kartoittamattomasta aiheesta. Koulunjohtajia pyydettiin selvittämään

- 1) koulutyön toimintaympäristöä mm. koulun tilojen kuntoa ja niiden käyttöä palveluiden ja vapaa-ajan harrastustoiminnassa.
- 2) koulun ruokapalvelun ja kiinteistönhoidon käytäntöjä sekä terveydenhoidon palveluita
- 3) mielipide 30 erilaisen palvelun soveltumisesta koululle

Kysely kyläkouluille liitteenä 1.

Koulu käsitteenä sisältää tässä kyselyssä samassa pihapiirissä tapahtuvaa toimintaa ja palveluita, vaikka fyysisesti ei aina oltaisiakaan varsinaisissa koulutiloissa.

Kylätalot

Kyselyssä oli kolme osiosta, joissa kyläyhdistystä pyydettiin selvittämään

- 1) eri yhdistysten tuottamat palvelut ja järjestämä harrastustoiminta kylällä
- 2) kylän yhteistilalla järjestettävät palvelut ja niiden pelisäännöt
- 3) kiinnostus muutaman annetun palvelun tuottamiseen kylällä

Usein käytännössä oli menetelty siten, että kysely oli toimitettu kylätaltoa hallinnoivalle taholle, jolloin vastauksissa keskityttiin yhteistilassa järjestettävään toimintaan. Muiden yhteisöllisten

palveluiden kuvaus jää vastauksissa ohueksi, joten sen suhteen ei voida tehdä kovinkaan paljon johtopäätöksiä. Kysely kylätaloille liitteenä 2.

3. Koulutyön toimintaympäristö

3.1. Tilat ja niiden käyttö

Kyselyssä haluttiin kartoittaa Päijät-Hämeen ja Pertumaan kyläkoulujen fyysisiä tiloja ja pyydettiin johtajaopettajia arvioimaan niiden kuntoa. Myös piha-alueen mm. leikki- ja urheilupaikkojen kuntoa arvioitiin sekä kartoitettiin muita mahdollisia tiloja, joita ei käytetä opetuksessa. Ajatuksena näissä kysymyksissä oli uuden palvelutoiminnan edellytysten selvittäminen sekä kylän harrastustoiminnan puitteiden kartoitus niin sisätiloissa kuin ulkonakin.

Tilojen maksullisuutta käyttäjille pyrittiin myös selvittämään, mutta kysymykseen yksiselitteinen vastaaminen lienee mahdotonta. Hinnoittelu riippuu mm. siitä onko kyseessä yksittäinen vai vakiokäyttö, onko tilaaja paikallinen seura tai yhteisö vai täysin ulkopuoleinen, onko tilaisuus maksullinen, minkä ikäisiä käyttäjät ovat jne. Tilojen suhteen sovelletaan myös kahta arvonlisäverokantaa, tilaisuuden luonteesta riippuen (liikunta 8 % ja muut 22 %). Esim. Hollolassa koulujen rehtorit ovat vastuussa käyttömaksujen soveltamisesta ja noudattamisesta, joten joustavia käytäntöjä pystytään luomaan kouluittain. Seurakunnalla ja kansalaisopistolla on joissain tapauksissa omat alennetut hinnat, eikä kylän yhdistyksiltä peritä esim. Hollolassa tilavuokraa.

Muutamissa kunnissa varaukset voidaan tehdä internetin kautta, ja kunnan palvelusivut ovatkin erinomaiset mm. Hollolassa ja Orimattilassa. Koulut itse markkinoivat tilojaan vain aniharvoin, mutta mm. Kuivannolla markkinointia tehdään oppilaiden kautta ja tiedotteella.

Luokkatilojen katsottiin olevan hyvässä tai erinomaisessa kunnossa (80 %) vain yhdessä kyläkoulussa ja yhdessä taajamakoulussa luokkatilojen katsottiin olevan tyydyttäviä. Luokkatiloja voidaan käyttää iltapäivisin ja iltaisin kerhotoimintaan. Vain yhdellä koululla katsottiin, että luokkien iltakäyttö ei ole mahdollista, koska pulpeteissa on oppilaiden henkilökohtaisia tavaroita. Luokkatilojen käyttö oli usein vielä maksutonta (37 %) tai vuokrat vaihtelevat 4,50 – 8,00 euroa/ tunti.

Koulukeittiöt olivat vastaajien mukaan pääosin hyvässä tai erinomaisessa kunnossa (74 %) Neljällä koululla tilat olivat tyydyttävät tai peräti heikot. Koulun keittiön käytöstä sovitaan yleensä erikseen, käyttökorvauksen suuruusluokka oli noin 15,00 – 20,00 euroa/ tunti. Koulujen ruokalot olivat myös hyvässä kunnossa (87 %), tosin kaikissa kouluissa ei ollut ruokailutilaa erikseen.

Koulujen liikuntasali on myös yleensä hyvässä kunnossa (71 %), neljässä koulussa tila on tyydyttävä tai heikko. Neljässä koulussa ei ollut lainkaan liikuntasalia, vaan liikuntatunnit pidettiin Pajulahden urheiluopistolla ja uimahallilla (Uusikylä/ Nastola) tai Kyläyhdistyksen uudessa monitoimihallissa (Kivijärvi/ Nastola), Nuorisoseurantalolla Pörskälässä (Kalkkinen/ Asikkala) tai Urheilutalolla (Pertunmaan koulukeskus) Nastolan Uusikylää lukuun ottamatta liikuntatila sijaitsi koulun välittömässä läheisyydessä.

Liikuntatilojen vakiovuorot varataan usein miten keskitetysti kunnasta. Liikuntatilojen käyttö on usein maksutonta lapsille alle 18 vuotta. Aikuisten harrastustoiminnasta peritään yleensä maksu, jonka suuruus vaihtelee 4,00 – 13,50 euroa / tunti. Avaimet saadaan kyläkouluilla talonmieheltä tai nimetyltä kyläläiseltä, taajamakouluissa on usein sähkölukko, jonka toiminnasta huolehtii kunnallinen kiinteistöhoitaja.

Liikuntatilojen käytöstä on sääntöjä mm. jalkineiden käytöstä, koulun liikuntavälineiden käytöstä, järjestyksenpidosta ja pysäköinnistä.

Koulujen puu- ja teknisentyön tiloissa koettiin olevan eniten puutteita, sillä hyväksi tai erinomaisiksi niistä luokiteltiin vain 58 %. Tosin esim. Herralan koululle Hollolaan on tulossa uudet

teknisentyöntilat. Teknisen työn tiloja käyttävät mm. kuvataidekoulu ja partiolaiset (Kivijärven koulu)

Koulujen tiloissa koettuja puutteita ei kyselyn mukaan voida osoittaa olevan vain pienissä kyläkouluissa, vaan tyytymättömyys jakautuu tasaisesti eri kokoisten koulujen kesken.

Muut tilat

Varsinaisten luokkatilojen lisäksi 9 koululla on tiloja/rakennuksia kuten asuntoja, saunatiloja, varastoja sekä Villähteellä Nastolassa entinen puukoulurakennus. Tilat ovat pääosin käytössä mm. Kalkkisissa on kunnan kodinhoidon tukipiste, Villähteellä kylätoimisto ja kyläkirjasto. Osa tiloista on esiopetuksen tai erityisryhmien käytössä ja asunnot ovat yleensä vuokralla (Kalkkinen, Auttonen, Riihiniemi, Sysmä) Joitain varastotiloja voitaisiin ehkä ottaa muuhun käyttöön (Kurhila, Mallusjoki)

Ulkoalueet

Lähes kaikissa kouluissa on urheilukenttä, jonka arvioitiin olevan vain tyydyttävässä kunnossa (53 %), tosin taas kolmessa koulussa kenttä arvioitiin erinomaiseksi (Nostava, Vierumäki, Ersta). Urheilupaikkojen rapistuvaan kuntoon saattaa vaikuttaa koulujen kiinteistönhuollon siirtyminen kiertävien hoitajien vastuulle, jolloin urheilupaikkoja huolletaan vain mikäli muulta työltä jää aikaa. Luistinratojen kuntoon oltiin hieman tyytyväisempiä, ja hyväksi tai erinomaiseksi arvioitiin 60%:ssa kouluista. Koulun leikkipaikkojen kunto arvioitiin hyväksi tai erinomaiseksi 57%:ssa vastauksista.

3.2. Resurssit ja niiden käyttö

3.2.1 Ruokapalvelu

Valmistuskeittiöiden osuus vastauksista oli 74% eli 14 kpl. Taajamakouluista ruokaa toimitettiin muille kyläkouluille (esim. Ersta, Vuokonharju, Pertunmaan koulukeskus). Pienemmätkin valmistuskeittiöt toimittivat ruokaa muille kunnallisille palveluille, kuten kodinhoitopalveluille (esim. Kalkkinen) ja ryhmäperhepäiväkoteihin tai lasten esiopetukseen (esim. Pohjois-Sysmä, Riihiniemi ja Kalkkinen).

Keittiöhenkilökuntaa oli taajamakouluissa ja useimmissa kyläkouluissa 1 keittäjä, jonka työaika vaihtelee 25,7 – 38,15 tuntia/vko. Vain Erstan koulussa henkilökuntaa on 4 henkilöä. Pienissä kyläkouluissa toimii keittäjä-siistijä, työajan vaihdella 25,7 – 38,15 tuntia/vko. Kaikki henkilökunta on kunnan/kaupungin palkkalistoilla suoraan tai palveluntuotantoyksikön kautta.

Ruokapalveluita myytiin kunnan/ kaupungin muille yksiköille, toisiin kouluihin tai ryhmäperhepäivähoitoon ja kunnallisille lasten leikkikerhoille, mutta myyntiä suoraan ulkopuolisille ei ollut. Mikäli sotainvalidit ovat oikeutettuja kunnan ateriatukeen, he voivat tulla ruokailemaan esim. Asikkalassa Kalkkisten koululle. Tällä hetkellä näitä asiakkaita ei ollut kylällä.

Keittiötiloja voitiin yleensä vuokrata korvausta vastaan, mutta tilojen luovuttamiselle ulkopuolisten käyttöön oli reunaehtoja. Hollolassa keittiötä vuokrattaessa on varattava myös yksi keittiöhenkilökuntaan kuuluva, joka opastaa ja avustaa keittiölaitteiden käytössä. Lisäksi on nimettävä keittiön vastuuhenkilö ja noudatettava ruokapalvelun omavalvontasuunnitelmaa. Ammattihenkilön käyttöä/opastusta koneiden käytössä edellytetään myös Kurhilan koululla Asikkalassa.

Elämäkaaritalossa Heinolan Tähtiniemessä monitoimitalon jakelukeittiötä käyttää päiväkodin lisäksi myös kyläyhdistys, joka pitää nettikahvilaa aulatiloihin. Heinolan terveystarkastaja on hyväksynyt useita eri käyttäjiä keittiötiloihin, kun tarkat pelisäännöt ovat olemassa mm. toimintaohjekansio ja omavalvontasuunnitelma.

3.2.2 Kiinteistö- ja siivouspalvelu

Kaikissa kyselyyn vastanneissa kouluissa kiinteistönhoidon ja siivouksen tehtäviä hoitavat kunnan/kaupungin palkkalistoilla olevat henkilöt. Parissa kohteessa lisäpalveluita ostetaan yrittäjiltä, jotka hoitavat koulujen kiinteistö – ja siivouspalveluita mm. Pohjois-Sysmän koululla, jossa talonmies on itsenäinen yrittäjä ja Autoisten koululla, jossa on siivousyrittäjä.

Kolmannen sektorin maksullisia palveluita ei kouluilla vielä käytetä. Kivijärven koululla Nastolassa on kyläyhdistys tulossa mukaan koulukiinteistön hoitoon, mutta neuvottelut asian tiimoilta ovat vielä kesken.

Kiinteistönhuoltopalvelut koululla ovat monessa tapauksessa joko kiertävän kiinteistönhoitajan vastuulla tai talonmies hoitaa myös muita töitä tai toisia kouluja. Työaika yksittäiselle koululle ei aina pystytty määrittämään. Yleinen arvio kiertävien kiinteistönhoitajien työajasta koulua kohti oli vain noin 1 -2 tuntia /pvä.

Kyläkouluilla ja pienillä kyläkouluilla oli vielä joissain oma talonmies, joka asuu koululla (3 kpl). Nämä kiinteistönhoitajat ovat ikääntymässä ja siirtymässä eläkkeelle, jolloin uusia ratkaisuja tulee miettiä. Esimerkiksi Kalkkisten koululla talonmies jäädessä eläkkeelle koulukiinteistön hoidon lisäksi myös kylän muu kunnallistekniikka mm. vedenottoa tarvitsee uuden hoitajan.

Lahti, Hollola, Nastola, Asikkala ja Orimattila ovat 1.1.2005 alkaen siirtäneet kuntateknisen tuotantonsa uuden seudullisen liikelaitoksen Lahden seudun kuntatekniikan (Kuntatekniikka) hoidettavaksi. Kunnat toimivat palvelujen tilaajina ja liikelaitos tuottajana. Kunnat myös määrittelevät palvelutason, esim. koulujen piha- ja viheralueiden hoidossa. Kunnat voivat myös suoraan kilpailuttaa palveluita. Tällä hetkellä ei ole tiedossa, että Kuntatekniikan kautta hoidettaisiin huolto- ja hoitotehtäviä kouluilla, jonkin verran viheralueita on perustettu uusiin kohteisiin. Tulevaisuudessa palveluita voidaan tuottaa myös tämän yksikön kautta.

Lumenauraustyöt ostetaan usein tarkoituksenmukaisesti paikalliselta yrittäjältä. Juhlapäivien liputuksessa on Mallusjoella käytössä lipunnostorinki, joka toimii kylläkin talkoopohjalta.

Koulujen liikuntapaikkojen hoidossa on kirjavia käytäntöjä lähtien siitä, että koulut kokevat ettei liikuntapaikkoja hoideta enää lainkaan. Paikalliset urheiluseurat, kyläyhdistykset ja VPK tulevat usein apuun jolloin hiihtolatuja ja luistinratoja pidetään kunnossa joko talkoilla tai pientä kulukorvausta/ avustusta vastaan. Pohjois-Sysmän koululla nämä palvelut ostetaan yrittäjältä ja VPK:lta. Hiihtolatujen ylläpidosta maksetaan kyläyhdistykselle/ urheiluseuralle mm. Riihiniemellä Hartolassa ja Vuokonharjun koululla Järvelässä. Pienen avustuksen saa myös Kivijärven koululla Nastolassa.

Taajamakouluissa siivouspalveluita hoitaa 1-2 kokoaikaista siistijää. Kyläkouluissa ja pienissä kyläkouluissa on keittäjän- siistijän työt yhdistetty (7 kpl), ja tähän saattaa myös liittyä kiinteistönhoidon tehtäviä. Autoisten kyläkoululla Padasjoella siivouspalvelut hoitaa yksityisyrittäjä.

3.2.3 Terveyspalvelut

Terveydenhoitaja käy koululla vaihtelevasti koulun oppilasmäärästä riippuen. Erstan taajamakoululla käydään 2 kertaa viikossa, kun taas pienillä kyläkouluilla vierailu kerran kuukaudessa on riittävästi.

Kyläläiset voivat käyttää kouluterveydenhoitajan palveluita 6 koululla (Lusi, Kalkkinen, Mallusjoki, Vierumäki, Kivijärvi, Kuivanto). Terveydenhoitajalle on omat vastaanottotilat mm. Kivijärven ja Kalkkisten kouluilla. Palvelu voi olla esim. verenpaineen mittausta tai lastenneuvolapalveluita. Orimattilan Mallusjoella ja Kuivannolla on säännöllinen aikuisvastaanotto kerran kuukaudessa. Terveydenhoitajan vastaanotosta tiedotetaan kunnallisen terveydenhoidon kautta, josta myös tehdään ajanvaraus. Kivijärvellä ja Lusissa asiasta kerrotaan myös koulun oppilastiedotteessa.

Käyttäjien määräksi arvioitiin esim. Vierumäen koululla 5 –8 henkilöä ja neuvola-asiakkaita Kivijärvellä 2-4 / vko. Palvelun käyttö vaihtelee tarpeen mukaan; joissain kouluissa lopetettiin verenpaineen mittaus toisissa taas lastenneuvola.

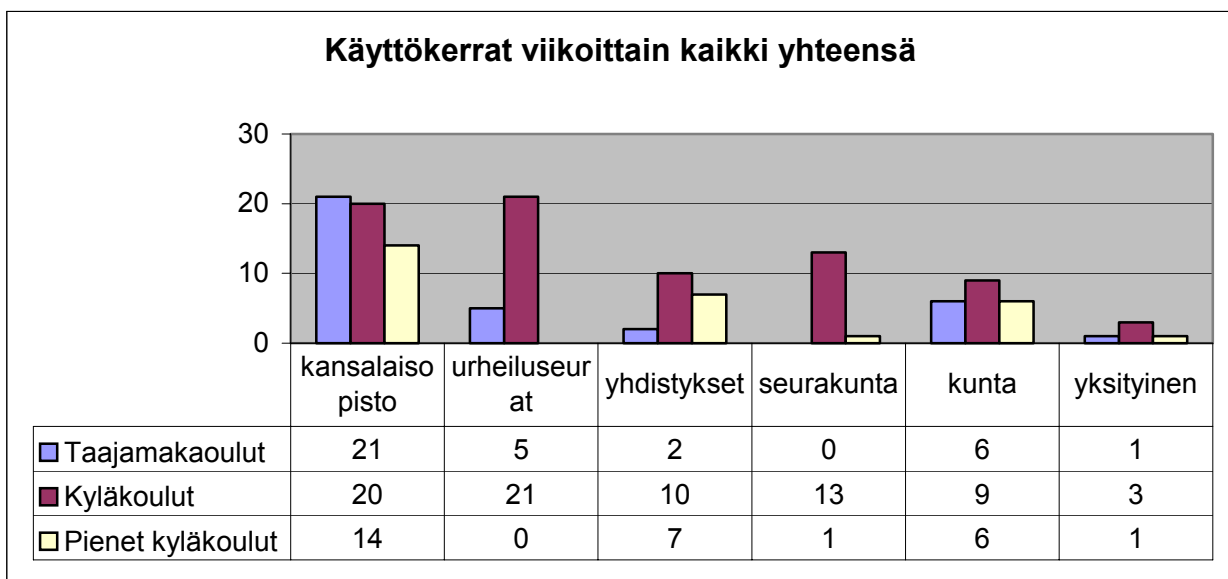
4. Palvelu- ja harrastustoiminta kouluilla

Kyselyssä kartoitettiin koulutilojen käyttöä kouluajan ulkopuolella ja haluttiin tietää, mitkä toimijat järjestävät viikkotasolla palvelu- ja harrastustoimintaa kyläkouluilla. Mitä toimintaa järjestetään ja kenelle se on kohdennettu. Harrastustoiminta on tässä rajattu tarkoittamaan säännöllistä, suunniteltua ja ohjattua tai valvottua toimintaa. Asiaa haluttiin tarkastella taajama-, kylä- tai pientenkyläkoulujen jaotuksella.

Kyselyn ulkopuolelle jäävät koulujen tapahtumat ja juhlat sekä muu epäsäännöllinen kylillä tapahtuva yhteistoiminta. Myös mm. kodinhoidon ja perhepäivähoidon palvelut puuttuvat tästä ja niitä käsitellään erikseen kohdassa 4.3 muutamain esimerkein.

4.1 Toimijat/ palveluiden tuottajat

Lähes kaikissa kouluissa ilmoitettiin olevan toimintaa iltaisin, vain pienistä kyläkouluista Pohjois-Sysmässä ei kyselyn mukaan järjestetty säännöllistä viikoittaista toimintaa asukkaille. Kouluilla toimittiin keskimäärin 7,7 kertaa viikossa (taajamakoulut 8,75 kertaa, kyläkoulut 9,5 kertaa ja pienet kyläkoulut 4,8 kertaa) eli arki-iltoina käyttäjiä oli useampia peräkkäin tai rinnakkain riippuen koulujen tiloista ja toiminnan sisällöstä.

Kansalaisopiston toimintaa tavoittaa hyvin sekä taajaman keskuskoulut, että kyläkoulut ja pienillä kyläkouluillakin kansalaisopiston ryhmiä toimii 2-3 kpl viikoittain. Urheiluseurat ovat selkeästi aktiivisimpia kyläkouluilla; 2-3 kertaa viikossa on ryhmäliikuntaa eri ikäisille. Yhdistysten (esim. 4H-yhdistys, kyläyhdistys, nuorisoseura) toiminta on vilkkainta kyläkouluilla ja pienillä kyläkouluilla, jolloin ainakin yhtenä arkipäivänä viikossa on jotain aktiviteettia joka koululta.

Toimintaa järjestetään kaikenikäisille unohtamatta pieniä satujumppalaisia ja päiväkerholaisia tai iäkkäämpiä atk-kerholaisia tai askartelijoita.

Säännöllinen toiminta keskittyy syys- toukokuuhun. Kesäajan koulujen käyttöä ei erikseen kysytty ja seinien sisällä sen tiedetään olevan lähes olematonta. Piha-alueilla ja urheilupaikoilla on omaehtoista toimintaa ja sirkuskin nähdään pari kertaa kesässä.

Yhteistoiminnan määrä paikallisten yhdistysten kanssa vaihtelee koulutyypeittäin. Kolmannen

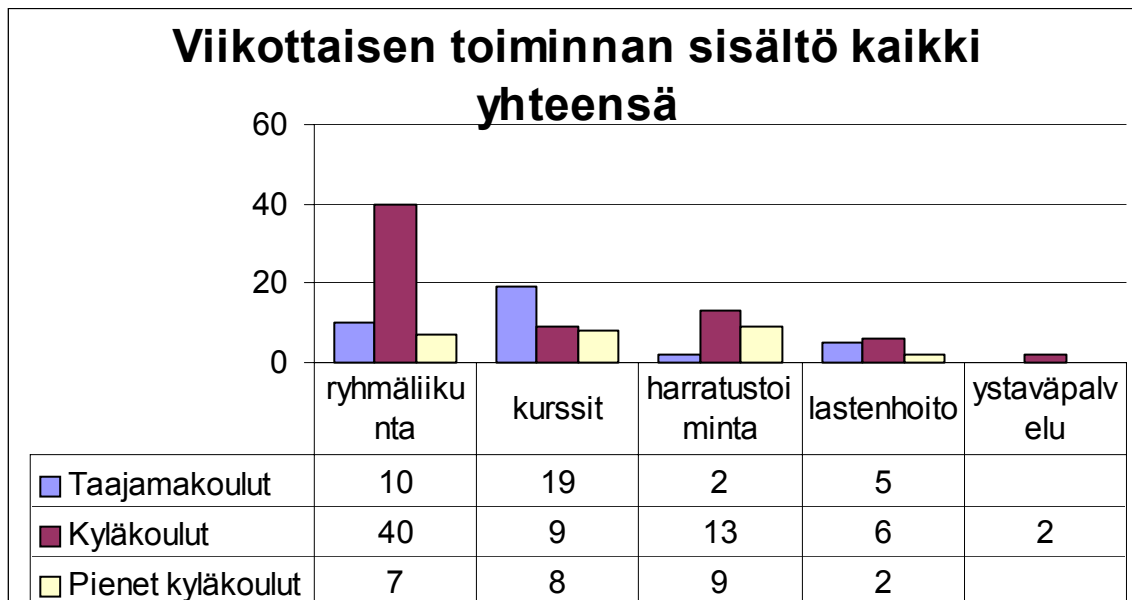
sektorin osuus säännöllisestä harrastus- ja kerhotoiminnasta kouluilla on suurin kyläkouluilla (41 %), jossa erityisesti urheiluseurat pitävät huolta kaikenikäisten liikuttamisesta (28 %).

Taajamakouluilla yhdistysten osuus jää vain 20 % kansalaisopistojen ja kunnan ottaessa päävastuun erilaisesta harrastustoiminnasta ja ryhmäliikunnasta. Samoin on laita pienillä kyläkouluilla, joissa kyselyn mukaan yhdistykset ovat hieman aktiivisempia, mutta kuitenkin vain 24 % toiminnasta on seurojen käynnistämää.

4.2 Palvelutoiminnan sisältö

Ryhmäliikunta eri ikäisille ja eri muodoissaan kattaa 44 % kaikesta kouluilla tapahtuvasta muusta toiminnasta. Liikunta voi olla koululaisten iltapäivätoimintaa, aikuisten jumppaa, lentopalloa, koripalloa, sählyä, sisäjalkapalloa tai vaikka bailatinoa. Kyläkoulut ovat eniten käytössä, taajamissa liikunnalle on usein muitakin tiloja, ja pienillä kyläkouluilla taas kärsitään selkeästi liikunnanohjaajien puutteesta.

Harrastustoiminta sisältää mm. 4H-kerhojen toimintaa, seurakunnan tyttö ja poikakerhoja sekä partiotoimintaa. Myös kansantansseja, torvisoittoa ja kuorolaulua harrastetaan kylillä

Kurssit sisältävät tässä yhteydessä pääosin kansalaisopiston kurssitarjontaa; käsityö- ja kuvataidekouluja, musiikinopetusta kitaran-, harmonikan soitosta bändikursseihin ja lauluryhmiin. Kankaanpainantaa, ompelua, puutoita, entisöintiä ja posliinimaalausta opetellaan lukuisilla kursseilla. Taajamissa kursseja on suhteessa enemmän johtuen mm. luokkatilojen suuremmasta määrästä kouluilla.

Kurssit ja harrastustoiminta kattavat yhteensä viikoittaisesta 46 % toiminnasta.

Lastenhoitopalveluita on saatavissa Kalkkisten ja Kuivannon koulun yhteydessä toimivissa kunnallisissa päiväkodissa. Tätä toimintaa ei ole laskettu mukaan viikoittaisiin palveluihin. Samoin ulkopuolelle jää esiopetustoiminta, jota kuntien sosiaalitoimi järjestää 8 koululla.

Mukaan sen sijaan on otettu toiminta, jota ei ole määritelty lakitasoisesti mm. seurakunnan päiväkerhon toiminta 1-2 kertaa viikossa ja koululaisten iltapäivähoito eri muodoissaan mm. Nostavalla ja Herralassa Hollolassa, Mallusjoella Orimattilassa, Pertunmaan kuntakeskuksessa ja Erstalla Nastolassa. Huomattavaa on, että kunnan järjestämää iltapäivätoimintaa on kaiken

kokoisilla kouluilla. Kivijärven ja Kalkkisten koululla on myös neuvolapalveluita.

Ystäväpalvelu kyläkouluilla käsittää tässä kyselyssä vapaata yhdessäoloa seurakunnan äiti- lapsi- tai perhekerhossa kerhossa mm. Kuivannolla ja Nostavalla.

Muu palvelutoiminta

Yhdistysten ylläpitämästä muusta palvelutoiminnasta kyläkoulujen yhteydessä voidaan mainita esimerkkeinä mm. Villähteellä kyläkirjasto ja kyläyhdistyksen toimisto, jossa on internet palvelupiste.

4.3 Esimerkkejä palvelukokonaisuuksista

Kalkkisten pieni kyläkoulu / 24 oppilasta

Asikkalan kunnan keskukseen Vääksyyn on matkaa Kalkkisista 30 km. Kalkkisten ala-asteen koulun kanssa samassa pihapiirissä kunnallinen ryhmäperhepäivähoitokoti Kalkkisten ryhmis. Hoidossa on tällä hetkellä 10 lasta, joista huolehtii 2 lastenhoitajaa. Ruoka päivähoitolapsille tehdään koulun keittiössä ja kuljetetaan pihan poikki omiin tiloihin. Ruokapalvelu ostetaan koululta lukuvuoden aikana. Koulun loma-aikoina ateriat valmistetaan omassa keittiössä. Koululta saa myös lastenneuvolapalveluita kyläläisille.

Kalkkisten koulun yhteydessä on myös kunnan kotipalvelun tukipiste ja taukotilat. Asikkalassa kotipalvelussa on aluetiimejä, joissa jokaisessa työskentelee sairaanhoitaja, lähihoitaja, kodinhoitaja ja kotiaivustaja. Toiminta tukee asiakkaiden selviytymistä omissa kodeissaan. Kotihoidon tukipisteessä on sauna ja pesukone. Tällä hetkellä viikoittaista kylvetyspalvelua käyttää yksi asiakas, mutta usein on ollut 3 –4 asiakasta. Saunatilat ovat hyväkuntoiset, mutta eivät ole rakennettu huomioiden esim. pyörätuolien käyttäjät tai huonokuntoiset vanhukset Kalkkisten kodinhoidon ruokapalvelu ostetaan lukuvuoden aikana ala-asteen koululta.

Kalkkisten koulu taas vuorostaan käyttää Kalkkisten nuorisoseurantaloa liikunta- ja juhlatiloihin. Nuorisoseurantalo Pörskälän saniteettitilat on vastikään uusittu, ja alakertaan on rakennettu sauna- ja suihkutilat liikuntahallin käytön lisäämiseksi entisestään. Korvaus nuorisoseuralle tilojen käytöstä on 500 euroa/ vuosi.

Harrastus- ja kurssitoiminta koululla on runsasta, viikoittain on mm. 4H-kerho, kyläkuoro sekä kansalaisopiston kuvataidepiiri. Kylän kotisivut löytyvät osoitteesta www.phnet.fi/kylat/kalkkinen.

Kuivannon kyläkoulu / 60 oppilasta

Orimattilan Kuivannon koulun palvelumalli muistuttaa Kalkkisten esimerkkiä, mutta on kokoluokaltaan suurempi. Koulun yhteydessä toimii Kuivannon päiväkotitoiminta, joka tarjoaa kokopäivähoitoa ja esiopetusta 29 lapselle. Päiväkodin ateriat valmistetaan koululla Kalkkisten tapaan.

Vanhusten ateriapalvelun annokset valmistetaan myös koululla. Kodinhoidon taukotilat ovat koululla ja samassa rakennuksessa toimii uimahalli, joka on parina iltana viikossa kyläläisten käytössä. Aikaisemmin aukioloa on hoidettu kyläläisten voimin talkootyönä, mutta mahdollisten vastuukysymysten vuoksi esitetään, että kaupungin palkkalistoilla oleva siistijä hoitaa valvonnan hallissa.

Kouluterveydenhoitajan palveluita tarjotaan kyläläisille ja aikuisvastaanotto on koululla keskiviikkoisin.

Muuta harraste- ja kerhotoimintaa koululla on mm. sulkapalloa, sählyä ja jumppaa lähes joka ilta sekä kansalaisopiston kudontapiiri. Seurakunnan päiväkerho ja perhekerho kokoontuvat koululla

joka toinen viikko.

Koulun tilojen varaukset voidaan tehdä internetissä kaupungin tilapalvelun sivuilla, jossa on hyvät kuvat eri tiloista sekä hinnasto. Kylän omat internetsivut ovat osoitteessa www.phnet.fi/kylat/kuivanto. Sivuilta löytyy mm. monipuolinen keskustelupalsta.

Erstan taajamakoulu / 204 oppilasta

Nastolan Villähteellä Erstan koulun uusi päärakennus valmistui vuonna 2002 ja tällöin vanhan puukoulun tilat saatiin Villähteen kyläyhdistyksen käyttöön. Tiivis yhteistyö koulun ja kyläyhdistyksen välillä lisääntyi entisestään, kun saatiin sopivat toimitilat kummallekin.

Puukoululla toimii nykyään kyläyhdistyksen toimisto, jossa on työllisyysvaroin on tällä hetkellä palkattuna 2 henkilöä: toimistonhoitaja ja atk-tukihenkilö, ja auttaa monissa pulmissa ja mm. internetin käytössä. Kylätoimisto on säännöllisesti avoinna ma klo 9 –11 ja ke 14 –19. Kylätoimistolla tehdään 2 kertaa vuodessa ilmestyvää kylälehteä Villäheinen, joka jaetaan postin mukana joka kotiin.

Kyläyhdistys hoitaa myös kyläkirjastoa, joka on avoinna ke klo 16 –19 sekä la 12 –14. Talolla on myös nuorisotilat, jotka ovat avoinna kahtena iltana viikossa eri ikäisille nuorille. Lisätietoja www.villahde.fi

Koulun ja kyläyhdistyksen yhteistoimintana kokoontuu Erstan koululla myös bändikerho kerran viikossa. Lisäksi lapsille on Salomon Sävelsoinnun kuorotoimintaa. Kansalaisopisto kurssitarjonta on myös runsasta; kuvataide- ja käsityö- ja pianokoulu lapsille ja aikuisille kieltenopiskelua ja liikuntaa. Lahden Namika järjestää lapsille koripalloa iltapäivisin.

Erstan koululla pyritään vanhempaintoimikunnan kautta systemaattisesti avaamaan koulun ovia myös koulutyön kannalta tärkeissä asioissa. Yhteisten pelisääntöjen sopimisella ja ammattilaisten avulla on pystytty vaikuttamaan nuorison ongelmakäyttäytymiseen, ja siten tukemaan koulun ja kodin yhteistoimintaa nuorten hyväksi.

Kivijärven kyläkoulu / 76 oppilasta

Kivijärven koulu Nastolan ja Lahden rajalla sijaitsee 18 km etäisyydellä Nastolan keskustaajamasta. Alueelle muuttaa koko ajan uusia asukkaita, ja koulua on laajennettu pariin otteeseen vuonna 2005 ja 2006, jolloin pihapiiriin valmistui kyläyhdistyksen mittava monitoimihalli.

Kivijärven koulu ja kyläntalo ovat hyvin harvinaislaatuinen yhdistelmä. Kunta on rakentanut koulun ja kyläläiset siihen kiinteästi liittyvän erittäin mittavan liikunta-/juhlasalin ja kerhohuoneet. Koulun laajennuksen ja kyläntalon valmistuttua niiden käyttö on vielä joiltakin osin sopimatta. Sovittu on, että koulu saa käyttää kyläntaloa ja kyläntalon käyttäjät koulun pukuhuone-, suihku-, WC- ja jopa ruokalataloja. Myös kiinteistöjen huollosta ja siivouksesta käydään yhteistyöneuvotteluja paikallisten yhdistysten kanssa.

Koulun laajennuksen yhteydessä rakennettiin myös tilat terveydenhoitopalveluille ja kyläläiset käyttävät viikoittain lastenneuvolapalveluita.

Koulun järjestämät liikunta- ja käsityökerhot kokoontuvat koulun jälkeen (3 h / vko). Kansalaisopiston kuvataidekoulussa (7 –12 v) toimii kaksi ryhmää viikoittain ja lisäksi aikuisille on posliinimaalausta sekä jumppaa. Pyhäntaan Urheilijat ohjaaja sählykerhoa eri ikäisille (3 ryhmää / vko) ja Luoteis-Nastolan kyläyhdistys täydentää liikuntatarjontaa vielä bailatinolla kerran viikossa.

Seurakunta on vahvasti mukana koululla tapahtuvassa lapsi- ja nuorisotyössä. Päiväkerho alle kouluikäisille kokoontuu 2 kertaa viikossa. Partio toiminnassa on neljä ryhmää, jotka kokoontuvat viikoittain koululla.

5. Mitkä palvelut voisivat sopia koululle ?

Koulujen johtajilta tiedusteltiin myös, mitkä palvelut voisivat sopia koululle. Kyselyssä esitettiin 30 eri vaihtoehtoa, joita jatkuvasti nousee esiin kyläpalvelukeskustelussa.

Palvelut voidaan jakaa esim. seuraavasti:

Lasten ja nuorten palvelut: koululaisten iltapäivähoito, esiopetus, päivähoito leirikoulu- ja kesäkoulutoiminta

Harrastuspalvelut: kurssitoiminta, liikuntapalvelut, salivuorot yksityishenkilöille, myyjäisten pitopaikka, nikkaritila kyläläisille

Hoivapalvelut: ateriapalvelut, kylvettämispalvelut, saunapalvelut, terveydenhoitopiste vanhusten palvelut, yleiset hoivapalvelut

Kulttuuripalvelut: iltamat, konsertit, taidenäyttelyt, juhlapalvelut, internet-piste, nettikahvila, kesäkahvila,

Asiointipalvelut: viranomaisten palvelupiste, apteekkipalvelut, hierojapalvelut, kampaamopalvelut, postipalvelut,

Muut: yritystapahtumat, asuntolapalvelut, majoituspalvelut, palveluasuminen,

Kyselyssä ei oltu jaoteltu eikä määritelty palvelujen sisältöä, vaan kysyttiin nimenomaan palveluiden sopivuutta koulun moninaiskäyttöön. Suluissa on prosentit kyseiseen kysymykseen vastanneista.

5.1. Koulujen vastaukset

Harrastepalvelut sekä lasten- ja nuortenpalvelut saivat eniten kannatusta eli koulutyötä tukevia jo ehkä olemassa olevia palveluita halutaan edelleen kehittää. Koululaisten iltapäivähoitoa haluttiin kaikille kouluille (100 %) samoin esiopetusta lähes kaikille kouluille (88 %). Lasten päivähoidon kohdalla mielipiteet jakaantuivat tasan (47 %). Ne koulut joilla jo tämä palvelu oli pitivät sitä tärkeänä, kun taas esim. taajamakouluilla päiväkotijärjestelmä sijaitsee joka tapauksessa kuntakeskuksessa. Asenteet leiri- tai kesäkoulun järjestämiseen olivat positiiviset; 86% vastanneista piti sitä mahdollisena tai toivottavana.

Harrastetoiminnassa erilainen kurssitoiminta (93 %) ja liikuntapalvelut (76 %) olivat kiinnostava ja niitä toteutetaan nykyisin laajalti kouluilla. Myyjäisten pitopaikkana koulua kannatettiin (100 %), tuohan tapahtumat paitsi tuloja yhteiseen toimintaan niin asukkaita luontevasti yhteen. Lisäksi esille pääsevät paikalliset tuotteet, joten joulumyyjäisten ja kesätorien suosio on suuri jatkossakin.

Liikuntasalivuoroja yksityisille henkilöille vartaan jo nyt ainakin parissa koulussa, eikä kyselyn mukaan tälle ole estettä (85 %) Niiden pienten kyläkoulujen, jotka suhtautuivat kielteisesti ajatukseen, tilanne voi olla sellainen, että salin käyttöaste on jo ennestään korkea.

Ajatus koulun teknisentyön tilojen käytöstä kylän nikkaritilana sai runsaasti kannatusta (88 %), kahden pienen kyläkoulun mielestä tilojen kunto oli vain tyydyttävä tai heikko, mikä lienee syynä kielteiseen vastaukseen.

Hoivapalveluina kyselyssä ajateltiin lähinnä vanhenevan väestön palvelutarpeita kylillä. Ateriapalveluita pidettiin erittäin mahdollisena (93 %) sekä terveydenhoitajan palveluiden tarjoamista kyläläisille (79 %) Kylvettämispalveluita voidaan tarjota vain parilla kylällä, ja muut suhtautuivatkin niihin kielteisesti (79 %). Erikseen määrittelemättömiin hoivapalveluihin suhtauduttiin niin ikään kielteisesti tai ei haluttu ottaa kantaa (83 %). Vanhuspalveluiden kohdalla mielipiteet jakautuvat tasan (50 %) ; pidettiin mahdollisena tai ei haluttu ottaa kantaa. Eroja koulutyypeittäin ei ollut löydettävissä; mahdollisuuksia nähtiin niin taajamakouluissa kuin pienissä kyläkouluissakin.

Kulttuuripalvelut –otsikon alle kerättiin toiminta, joka lisää ihmisten aktiivisuutta ja hyvinvointia maaseudulla. Iltamat, konsertit, taidenäyttelyt nähtiin sopivana koulutiloihin (94 %) Juhlapalvelut nähtiin myös mahdollisina (85 %), joista puolet oli ehkä-vastauksia, joten tässä lienee erilaisia reunaehtoja koulujen kohdalla. Internet-pisteen perustaminen koululle sai varauksellisen kannatuksen (62 %) ja nettikahvilan perustaminen koettiin vielä haastavammaksi (43 %). Kesäkahvilaa koululla kannatti vain 33 %, kun 50 % vastaajista oli ehdottomasti kielteisellä kannalla.

Asiointipalvelut puhuttavat paljon kylillä, ja kyselyssä haluttiin tiedustella ajatuksia esim. henkilökohtaisten hyvinvointipalveluiden järjestämiseksi koulun tiloissa. Eniten kannatusta sai viranomaisten palvelupiste koululla (57 %), muiden kannatus oli vaatimattomampaa; hieroja 46 %, posti (varaukselliset) 31 %, apteekki (varaukselliset) 23 % ja kampaamo 15 %, vastanneista. Vastauksissa todettiin mm. että kylällä on jo kiertävä kampaaja tai hieroja.

Muita palveluiden järjestäminen vaatii ehkä koululta erityistiloja, joten vain 1-2 koulua on ilmoittanut kiinnostuksen asuntolapalveluiden järjestämiseen (14 %) tai majoitustoimintaan (21 %). Palveluasumista ei nähty mahdolliseksi yhdelläkään koululla (0 %). Yritystapahtuminen järjestäminen sen sijaan nähtiin kiinnostavana (92 %).

5.2. Mitä toimenpiteitä uudet palvelut edellyttävät ?

Koulujen johtajat olivat vastanneet kysymyksiin realistiselta pohjalta, ja runsaissa vapaissa kommentteissa näkyy pohdiskeleva ote.

Mm seuraavia kehittämisen kohteita tuotiin esiin:

- jonkun tulee hoitaa kokonaisuus ja vastuut, myös taloudelliset
- kiinteistöhoitoa ja siivousta tulee järjestellä uudelleen
- tilojen varausjärjestelmää tulee kehittää sekä valvonta- ja hälytysjärjestelmiä
- tilojen käyttöä tulee suunnitella ja luoda tarkat pelisäännöt
- koulun tiloja tulee modernisoida/ remontoida ja tehdä jonkin verran rakenteellisia muutoksia
- tarvitaan asennemuutosta ja hallintokuntien yhteistyötä
- tarvitaan palveluiden järjestäjä

Palveluiden järjestävinä nähtiin niin kolmas sektori, kunta kuin yksityiset yrittäjät. Useissa kommentteissa nämä olivat rinta rinnan, eikä kunnan tai kaupungin yksin uskottu pystyvän vastaamaan palvelutarpeisiin.

Uusien palvelujen tuottamisessa esteenä nähtiin toimijoiden ja innostuksen, puute. Koulun perustehtävä on huolehtia lasten kasvatuksesta ja opettamisesta eikä palvelut saisi lisätä koulun työntekijöiden työmäärää. Nykytilojen rajallinen käyttömahdollisuus ja ahtaus sekä tilojen sopimattomuus ilman kallista remonttia on joissain kouluissa selkeä pulma. Törmätään siis kuitenkin rahoitukseen ja kuntatalouteen. Suurimpana esteenä nähdään koulunjohtajien vastauksissa kunnan/kaupungin nihkeä asenne sekä byrokratia.

6. Kylän palvelutoiminnan toimintaympäristö

6.1. Tilat ja niiden käyttö

Vastauksien yhteenvetoa tehdessä katsottiin tarpeelliseksi kuvata kylätaloja keskeisimmän toiminnan mukaan; palvelutalo, liikuntatalo, juhlatalo ja vapaa-ajantalo. Monipuolista palvelutarjontaa on neljällä kylätalolla, liikunta ja harrastustarjontaa kahdella ja pääosin juhlaikäytössä on neljä kylätaloa. Yksi kylätalo voidaan luokitella vapaa-ajan taloksi, sillä se voi tarjota majoitusta ja rantasaunoineen lomapalveluita.

Talojen käyttö on päivittäistä kuudella talolla, viikoittaista kahdella ja kuukausittaisista neljällä

kylätalolla vastanneista.

Vastauksia tulee tarkastella sitä taustaa vasten, että suurin osa Päijät-Hämeen kylätaloista on juhlataloja, jotka ovat käytössä vain muutaman kerran vuodessa, yleensä kesäisin. Nämä vähemmän aktiiviset toimijat eivät vastanneet palvelukyselyyn. Esimerkiksi nuorisoseuroilla on Päijät-Hämeessä 28 taloa. Näiden käyttöaste, Etelä-Hämeen nuorisoseurojen liiton Nuottaselvityksen (v. 2004) mukaan, ei ole kovin korkea, sillä 58 % taloista on käytössä vain 1-5 kertaa vuodessa.

Talojen toiminta täydentää kuitenkin usein kylän palvelukokonaisuutta esim. jos koululla on hyvä liikuntasali keskitytään juhlataloksi (esim. Vesivehmaa) ja päivävastoin, jos koululta puuttuu sali on kylälle jossain vaiheessa rakennettu mittava seuratalo liikuntatilaksi (esim. Ruuhijärvi ja Kalkkinen). Kiinteistöjä on hankittu kyläläisten omistukseen, kun palvelutarvetta on ilmennyt esim. Tennilän vanha koulu perhepäiväkodiksi ja Heinola kk:n kyläpirtti kyläläisten yhteiseksi olohuoneeksi ja palvelupisteeksi. Moni kylätaloista onkin vanha koulu.

Tilojen maksullisuutta käyttäjille pyrittiin myös selvittämään. Nuorisoseurat antavat tilat jäsentensä käyttöön jäsenmaksua vastaan (esim. Ruuhijärvi ja Kalkkinen). Kalkkisilla on jäsenmaksu myös yli 7 –vuotiaille, mutta seura järjestääkin paljon peli-iltoja nuorille. Muut kylätalot ovat paikallisille seuroille usein maksuttomia yhdistys – ja kokouskäyttöön, ja kyläläiset saavat alennuksia juhlaikäyttöön vuokrauksesta. Useilla seuroilla on internetissä hintatiedot ja kuvat vuokrattavista tiloista ja esim. Imjärvellä näkyy varaustilanne myös netistä.www.imjarvi.info.

Hinnoittelulle on runsaasti erilaisia perusteita, tässä muutama:

- alle 3 tunnin tilaisuus 1 €/ hlö, yli 3 tunnin tilaisuus 2 €/hlö (max 40 hlöä)
- kaikki tilat 75 €/ päivä, 150 - 170 €/viikonloppu , siivous 60 -70 € (max 300 hlöä)
- kaikki tilat 9 €/tunti

Kylätalojen keittiöiden varustetaso vaihtelee, mutta kaikilla on pyrkimys kohentaa näitä tiloja. Toivolan Nuorisoseurantalolla Hollolassa on suurkeittiövarustus, mutta muillakin on uusittuja tiloja (Vesivehmaa, Heinolan Kyläpirtti). Astiastot löytyvät usein jopa 100- 300 hengelle.

Kylätalojen kunnostusta on viime vuosien tehty toimintaryhmien kautta jaettavilla maaseudun kehittämisvaroilla. Kyselyyn vastanneista kylätaloista 58 % (7 kpl) on käyttänyt tätä rahoitusta tilojensa ajanmukaistamiseen ja varustetason nostamiseen.

Heinolan Tähtiniemeen on asuntomessujen 2004 yhteydessä rakennettu ns. Elämänkaaritalo, joka on alueen eri ikäisten kohtaamispaikka. Uudelle asuinalueelle perustettiin Sepän Tähti – niminen kyläyhdistys, joka on ottanut vastuulleen tehtäviä monitoimitalon palvelukonseptissa. Talon jakelukeittiötä käyttää sekä päiväkotit että kyläyhdistys, joka pitää nettikahvilaa aulatiloissa. Heinolan terveystarkastaja on hyväksynyt useita eri käyttäjiä keittiötiloihin, kun tarkat pelisäännöt ovat olemassa mm. toimintaohjekansio ja omavalvontasuunnitelma.

Useimmissa kyselyyn vastanneissa kylätaloissa kiinteistönhoidon ja siivouksen tehtäviä hoidetaan talkoilla (7 kpl). Palkallisia työntekijöitä on neljällä seuralla, ja kunta hoitaa yhden kohteen siivouksen. Säännöllinen perussiivous talkoilla voidaan järjestää esim. vuorolistan mukaan, jolloin johtokunnan jäsenet vastaavat siivouksesta kukin vuorollaan.

Kylätalon vuokraajat, joko siivoavat jälkensä itse, tai palvelu voidaan myös ostaa omistavalta seuralta (6 kpl). Lumenauraustyöt ostetaan usein tarkoituksenmukaisesti paikalliselta yrittäjältä.

7. Palvelu- ja harrastustoiminta kylätaloilla

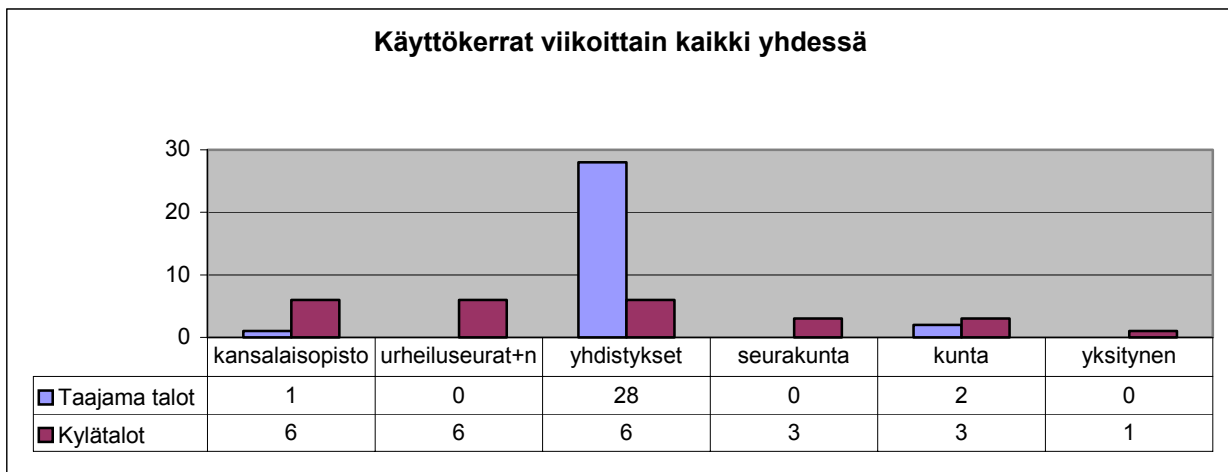
Kyselyssä kartoitettiin kylätalojen käyttöä ja haluttiin tietää, mitkä toimijat järjestävät viikkotasolla palvelu- ja harrastustoimintaa taloilla. Mitä toimintaa järjestetään, ja kenelle se on kohdennettu. Toiminta on tässä rajattu tarkoittamaan säännöllistä, suunniteltua ja ohjattua tai valvottua

toimintaa. Kyselyn ulkopuolelle jäävät lukuisat kylätapahtumat ja juhlat sekä muu epäsäännöllisesti tapahtuva yhteistoiminta.

Kylätaloista tähän otantaan tulevat mukaan ne kylätalot, joissa toimintaa on päivittäin tai viikoittain (2/ 3 vastanneista). Nämä kahdeksan kylätaloa on jaoteltu vielä taajamataloiksi (3) ja kylätaloiksi (5).

7.1 Toimijat/ palveluiden tuottajat

Taloilla toimittiin keskimäärin 6,8 kertaa viikossa (taajamatalot 9,6 kertaa, kylätalot 5 kertaa) eli joka arki-ilta, lauantai mukaan luettuna. Sekä taajamien kylätalot että kylien yhteiset tilat ovat usein käytössä myös lauantaisin, jolloin asukkaat ovat vapaat harrastamaan ja liikkumaan.

Yhdistykset ovat aktiivisesti järjestämässä toimintaa kylätaloilla. Kolmannen sektorin osuus on suurin taajamataloilla, peruskylätaloilla osuus jää noin puoleen, sillä toiminnasta vastaavat myös kansalaisopisto, seurakunta ja kunta.

Taajamissa olevat talot ovat usein avoinna päivittäin, myös lauantaisin, jolloin erilaisia palveluita on saatavilla ja palkattu henkilökunta opastaa asiakkaita. Näitä palveluilta ovat mm. kylätoimisto, internet-piste, suoramyyntipiste, kahvio, kyläkirjasto jne. Kylätalon asiakaskunta on tällöin vauvasta vaariin.

Taajamataloissa ei juurikaan ole kansalaisopiston kursseja, sillä tähän toimintaa on keskuksissa runsaasti muitakin tiloja; paljon käytetään koulutiloja. Urheiluseurat ja seurakunta eivät kyselyn mukaan toimi viikkotasolla säännöllisesti taajamien kylätaloissa. Kunta järjestää nuorten taloiltoja 2 kertaa viikossa Villähteellä.

Kylätaloissa seurakunta ja kunta ovat mukana nuoriso- ja lapsityössä. Tennilän koululla toimii yksityinen perhepäiväkot.

Säännöllinen toiminta kylätaloilla on jollain tavoin riippuvainen koulujen ja kansalaisopiston lukukausista ja painottuu siis syys- toukokuuhun. Taajamatalojen toiminta sen sijaan kattaa usein koko vuoden, ja saattaa vilkastua kesällä, kun vapaa-ajan asukkaat käyttävät myös palveluita, kuten Kyläpirtillä Heinolassa.

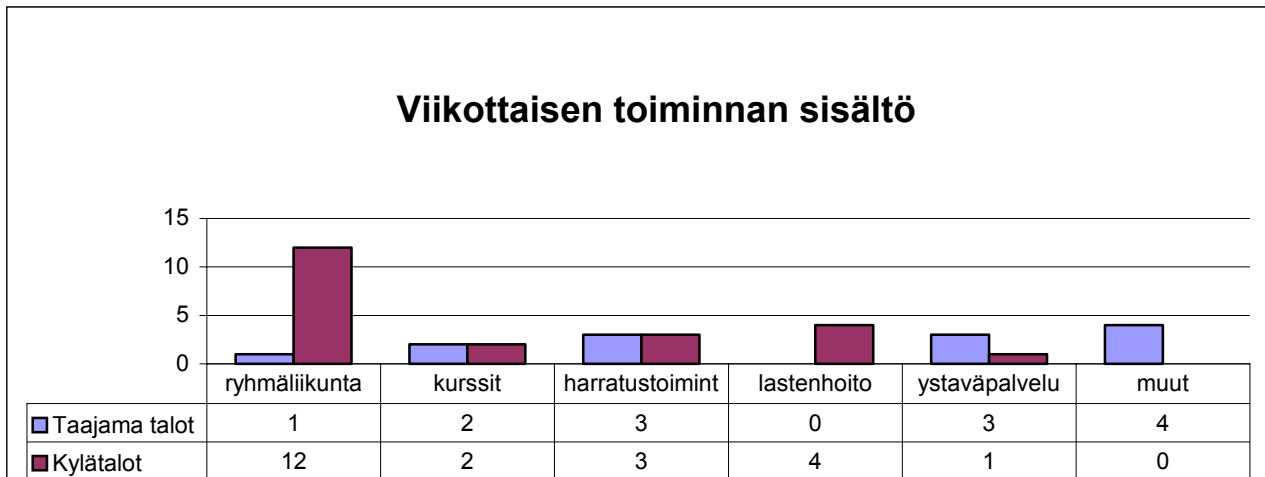
7.2 Palvelutoiminnan sisältö

Ryhmäliikunta eri ikäisille ja eri muodoissaan kattaa 37 % kaikesta kylätaloilla tapahtuvasta toiminnasta. Liikunta voi olla koululiikuntaa, aikuisten jumppaa, lentopalloa, sählyä, tai peli-iltoja nuorille. Kylätalot ovat eniten käytössä, taajamataloista vain yksi soveltuu liikunnalle.

Kurssit sisältävät tässä yhteydessä pääosin kansalaisopiston kurssitarjontaa; pianonsoittoa, kankaankudontaa, entisöintiä jne. riippuen kylätalon muusta varustuksesta esim. Tennilän vanhalla koululla on kudontasali. Myös viikonloppukursseja voidaan järjestää kylätaloilla.

Harrastustoiminta sisältää mm. 4H-kerhojen toimintaa ,ja taidetyöpajoja.

Kurssit ja harrastustoiminta kattavat yhteensä viikoittaisesta 29 % toiminnasta.

Lastenhoitopalveluita on saatavissa Tennilän vanhalla koululla toimivassa yksityisessä ryhmäperhepäiväkodissa. Tätä toimintaa ei ole laskettu mukaan viikoittaisiin palveluihin. Mukaan sen sijaan on otettu toiminta, jota ei ole määritelty lakitasoisesti mm. seurakunnan päiväkerhon toiminta 1-2 kertaa viikossa (Ruuhijärvi ja Tennilä).

Ystäväpalvelu kylätaloilla käsittää tässä kyselyssä vapaata, mutta valvottua yhdessäoloa esim. Ruuhijärvellä 'kylän olohuone' perjantaisin ja nuorten taloillat Villähteellä sekä Kyläpirtin ja elämänkaaritalon internet-kahviot.

Muu palvelutoiminta

Yhdistysten muusta palvelutoiminnasta taajamien kylätalolla on esimerkkinä kylätoimistonpalvelut, taidenäyttelyt ja info-piste toiminta.

7.3 Esimerkkejä palvelukokonaisuuksista

Kyselyyn vastasi hyvin erilaisia kylätaloja ja esimerkit on valittu myös siten, että ne edustavat sekä taajamakylän (Kyläpirtti) että peruskylän (Tennilä ja Kallinen) palvelumalleja.

Kyläpirtti, Heinola kk, 3 000 asukasta

Heinolan kirkonkylän aktiivinen toiminta palkittiin vuonna 2005 Suomen Kylätoiminta ry:n Vuoden Kylä – tittelillä. Keskeisenä perusteluna oli palveluiden tuottaminen alueen asukkaille; kyläläisillä, kesäasukkailla ja matkailijoilla on yhteinen kokoontumistila, savuton kahvila ja monipuolinen informaatio- ja palvelukeskus.

Tarina alkaa vuodesta 2002, jolloin kyläläisille avautui mahdollisuus ostaa keskeisellä paikalla sijaitseva vanha hirsirakennus. Tällöin perustettiin pikaisesti Heinolan Kirkonkylän Kylätalo Oy, jonka osakkeita merkitsivät laajoin joukoin kyläläiset, kesäasukkaat ja paikalliset yritykset. Toimintaa Kyläpirtillä pyörittää Heinolan kirkonkylän kyläyhdistys ry. Järjestely mahdollisti

toimintaryhmien kautta jaettavan Leader- kehittämisavustuksen saamisen, niin rakennuksen korjaamiseen kuin toiminnan kehittämiseenkin.

Kyläpirtti on toiminut kylälaisten yhteisenä olohuoneena kesästä 2003. Talo on auki joka päivä, myös lauantaisin, ja työllistämisarvoin palkatut työntekijät toimivat tupaemäntinä ja hoitavat kahviota. Tämän lisäksi tarvitaan paljon yhdistyksen talkoohanosta, jotta monipuolinen kurssitarjonta myös iltaisin saadaan hoidettua. Talolla on paikallisten tuottajien suoramyypiste, kuukausittain vaihtuva taide- / käsityönäyttely, internet-piste sekä langaton internetverkko asiakkaiden käyttöön. Kyläpirtiltä saa myös opastusta kunnan- ja valtionhallinnon asiainnissa, apua asunto tai asunnon vuokrausasioissa sekä matkailupalveluita veloitusetta. Tällä hetkellä myös Heinolan kylälaisten kyläsihteerin toimisto on Kyläpirtillä. Lisätietoja www.kylapirtti.fi

Lukuisat tapahtumat, kesätorit, yhteiset retket ym. järjestetään Kyläpirtin työntekijöiden avustuksella. Parhaillaan kunnostetaan piha-alueesta asukaspuistoa, jossa on mm. leikkipaikka ja rinneteatteri lapsille sekä viihtyisiä puistonpenkkejä varttuneimmille. Talon toiminta-ajatus kaiken ikäisten kohtaamispaikkana kylällä näyttää toteutuneen hyvin.

Tennilän vanha koulu, Hollola, 300 asukasta

Tarina Tennilän vanhan koulun kohdalla kulkee samoja ratoja kuin Heinolan kirkonkylällä. Lakkautettu kyläkoulu tuli myyntiin 1998, jolloin kyläläiset olivat vaarassa menettää harrastus- ja kokoontumispaikan. Taas oli toimittava ripeästi, ja perustettiin Tennilän koulun osuuskunta, joka osti koulukiinteistön.

Heti alkuun oli selvää, että taloon tulee saada ryhmäperhepäiväkoti, ja maaseudun kehittämisavustuksin (POMO) saatiin tilat kunnostettua erityisvaatimusten mukaisiksi. Tilat ovat mitoitettut 12 kokopäiväiselle lapselle ja 3 hoitajalle. Yksityistä perhepäiväkotitoimintaa on talolla ollut vuodesta 2000. Nykyisin toiminnasta vastaa avoin yhtiö Tennilän Ryhmäperhepäiväkoti. Kolmen työpaikan luominen kylälle on ollut erityinen ylpeydenaihe toimijoille.

Talolla järjestetään useita kansalaisopiston kursseja niin iltaisin kuin viikonloppuisinkin. Tennilän kudontapiiri onkin tunnettu korkeatasoista töistään. Lisäksi on liikunnan ja pianonsoiton kursseja sekä seurakunnan päiväkerho kerran viikossa.

Eri toimijoilta ja talonmiehen asunnosta saatavat vuokratulot kattavat talon käyttömenot. Tennilässä ollaankin nyt tyytyväisiä; paljon enempiä eri riitä aika eikä energia.

Kalkkisten Nuorisoseuratalo, Asikkala, 1 000 asukasta

Kalkkisten kylän itsenäinen asema on helppo havaita kyläkuvassa: oma pankki, kirkko ja hautausmaa sekä kyläkoulu ja runsaasti yritystoimintaa. Kalkkisten kylällä oli myös kunnia tulla ensimmäisenä valituksi kohdekyläksi Hämeen Taidetoimikunnan Kummikylä –projektiin vuonna 2006. Näin Kalkkisten olemassa olevaa kulttuuritoimintaa laajennetaan työpajoissa taiteilijoiden johdolla mm. teatterin- ja tanssin, näyttämötaiteiden ja kuvataiteen aloilla. Pääosa toiminnasta tapahtui Kalkkisten Nuorisoseuratalolla, jossa on hyvät puitteet, sali ja näyttämö, uudenlaisen toiminnan käynnistämiseen.

Kalkkisten Nuorisoseuratalo ei omaa kulttuurihistoriallisia arvoja, sillä 70-luvulla rakennettiin tarpeeseen kunnan liikuntatila, jollaisena se palvelee kyläläisiä nytkin päivittäin. Pientä remonttia on vuosien varrella tehty, ja viimeksi uusittiin suihkutilat ja rakennettiin sauna maaseudun kehittämisarvoin (Leader+).

Nuorisoseura järjestää itse pääosan toiminnasta; peli-iltoja nuorille ja leikkikerhoja ja satujumppaa lapsille, liikuntaa aikuisille sekä Kummikyläprojektin taidetyöpajoja, leirejä ja näytäntöjä yleisölle. Kalkkisten koulu käyttää taloa liikuntatilanaan keskimäärin kaksi kertaa viikossa. Lisäksi on 4H-yhdistyksen kerhotoimintaa koululaisille kerran viikossa.

Talon suuri sali on upea juhlatila; 300 henkeä mahtuu pöytiin syömään. Seuralla on tarjota ruokapalvelua tai henkilökuntaa vuokraajien käyttöön.

Huolimatta hyvästä käyttöasteesta ja monipuolisesta toiminnasta lisätulolähteitä voisi olla. Talon kiinteät kustannukset, kuten suora sähkölämmitys, jätevesi sekä vakuutusmaksut ovat suuret. Ympärivuotinen käyttö on mahdollista vain, jos on runsaasti toimintaa ja siitä saatavia tuloja.

8. Mitkä palvelut voisivat sopia kylätalolle ?

Kyläseuroilta kysyttiin myös näkemystä 7 eri palvelun tuottamisesta kylällä tai kylän yhteistilalla. Vaihtoehdot painottuvat henkilökohtaisten palveluiden tuottamiseen ja etenkin ajatellen ikääntyvän väetön tarpeita. Kyselyn palvelut olivat: vanhusten hoitopalvelut, kylvettämis-, hieronta ja kampaamopalvelut sekä liikunnanohjaus ja kerhotoiminta.

Lasten ja nuorten palvelut, kuten koululaisten iltapäivähoito ja leirikoulutoiminta tulivat esiin vastauksissa muina vaihtoehtoina.

Lisäksi on tarpeen huomauttaa, että kyselyvaihtoehdoissa ei erikseen mainittu palveluita, joka lisäävät ihmisten aktiivisuutta ja yleistä hyvinvointia maaseudulla, kuten kyläjuhlat, iltamat, konsertit, tanssit ja taidenäyttelyt. Tämä **kulttuuripalvelut** –otsikon alle sopiva toiminta, on niin vanhaa ja perinteistä kylä- ja seuratoimintaa, ettei sillä tässä yhteydessä nähty uutuusarvoa.

8.1. Kylien vastaukset

Harrastustoiminta sai selkeästi eniten kannatusta palveluna, jota tulisi kylätaloilla edelleen kehittää. Kerhoja ja kursseja halusivat kaikki kysymykseen vastanneet, samoin liikunnanohjauspalveluita toivottiin lähes kaikille taloille. Liikunnanohjaajista ja vastuullisista aikuisista onkin pulaa niin taajamataloilla kuin kylätaloilla.

Hoivapalveluina kyselyssä ajateltiin lähinnä vanhenevan väestön palvelutarpeita kylillä. Tähän suhtauduttiin vastauksissa kahtalaisesti (50 % - 50 %) ja tiedustelun ollessa yleisellä tasolla, ei selvästikään mietitty, onko palvelulle olemassa sopivia tiloja. Kylvettämispalveluita voidaan tarjota vain harvalla kylällä, ja muut suhtautuivatkin niihin kielteisesti.

Asiointipalvelut puhuttavat paljon kylillä, ja kyselyssä haluttiin tiedustella ajatuksia esim. henkilökohtaisten hyvinvointipalveluiden järjestämiseksi kylillä. Kampaamopalveluiden järjestämistä kannatettiin kuitenkin vain kahdessa ja hierontapalveluilta neljässä vastauksessa.

Muina kiinnostuksenkohteina esiin nousivat **lasten ja nuorten palvelut**. Koululaisten iltapäiväkerhotoiminnasta oltiin kiinnostuneita 2 kylällä ja leirikoulujen järjestämisestä 3 kylällä.

Kylätalkkaritoiminta nähtiin tarpeellisena uutena palveluna kahdessa vastauksessa.

8.2. Mitä toimenpiteitä uudet palvelut edellyttävät ?

Kylien toimijat olivat vastanneet kysymyksiin toisaalta realistisesti toisaalta aika kevyesti, sen enempää pohtimatta, onko esim. toimintaa varten olemassa tiloja.

Esimerkiksi Villikkalan pienessä kylässä nähtiin mahdollisuuksia palvelutoiminnan kehittämiseksi, sillä ensi vuonna kyläkoulu jää tyhjäksi. Toisaalta tunnustettiin se tosiasia, että 1 500 asukkaan Artjärvellä palveluja tulee kehittää koko kuntaan sopiviksi.

Vastaajat toivat esille mm. seuraavia yksilöityjä kehittämisen kohteita:

- Liikunnanohjaajia tarvitaan lisää kylille, lisää yhteistyötä
- Nuorisokahvilatoiminnan käynnistäminen; vastuullista vetäjää etsitään
- Kaupunginosayhdistykset mukaan kylätoimintaan ; aktivointityötä ja uusia toimijoita mukaan
- Kylätalkkarien ja kyläavustajien palveluiden tarve lisääntyy, mistä tekijät ?
- Virkistys- ja teatterimatkojen kysyntä kasvaa, naapurikylät voisivat tehdä yhteistyötä
- matonpesupalvelu
- lasten iltahoito

Yhdessä vastuksessa uusien palvelujen kehittämisen esteenä nähtiin mm kohderyhmän löytäminen ja aktivoiminen lähtemään mukaan, kuljetus, tilat, rahoitus, työntekijät – vetäjät ja yhteistyökumppanit eli kaikki tuntui näyttäytyvän tässä vaiheessa ongelmallisena, vaikka palvelujen tarve ja halu kehittää niitä olivat vahvasti olemassa.

Vapaaehtois- ja talkootyö koettiin pulmallisena: talkootyö on suurimmaksi osaksi tietyn ikäryhmän varassa. Nykyajan ihmisillä, etenkin nuorilla perheillä, on siinä määrin harrastuksia ja työssäkäyvillä on rankkaa, että lisähommia ei toivoteta tervetulleiksi. Yhdistyksen hallituksissa ja toimikunnissa on usein vain muutama aktiivinen toimija; yleishyödyllisiin hommiin osallistuminen ei ole IN. Nuoria on vaikea saada mukaan toiminnan suunnitteluun

Yhdistys, jossa on ollut työllistämistarvoin ja työkokeilussa olevia tai vaikeasti työllistyvät henkilöitä, toi esille sen tosiasian, että nämä henkilöt tarvitsevat päivittäistä työnohjausta ja –johtoa. Talkooperiaatteella yhdistyksen on vaikea hoitaa esimiestehtäviä.

Ongelmana talon laajemmassa käytössä on usein myös suuret ylläpitokulut. Kaikki haluavat käyttää nuorisoseurantaloa, mutta kulut jäävät pelkästään nuorisoseuran maksettaviksi. Lisää tulolähteitä tarvitaan, jotta taloa voidaan pitää auki läpi vuoden.

9. Keskeiset johtopäätökset vastauksista

Kyselyjen tuloksista ja niiden yhteydessä kerätystä muusta tiedosta tulee tehdä johtopäätöksiä ja jopa toimenpide-esityksiä, jotta kylien monipalvelukeskusajattelussa päästäisiin eteenpäin.

Tavoitteena on myös saada työtä ja toimeentuloa kylille yritysten ja yhdistysten ottaessa uusia palveluja hoitaakseen. Taloudellinen toiminta tulee siis asettaa talkoo- ja vapaaehtoistyönä hoidettavien palveluiden edelle. Lisäksi tulee huomioida, että opetustoimen lisäksi kouluilla tarjottavien palvelujen tulee kattaa omat kustannuksensa. Kylätaloilla taas toiminta ei rakennu pelkästään kylän palvelutarpeelle. Ylläpitokulujen kattamiseksi on ajateltava ulkopuolisille suunnattua toimintaa, joka tuo tuloja.

Keskeiset johtopäätökset:

1. Koulujen tiloja voidaan käyttää nykyistä huomattavasti laajemmin erilaisiin palveluihin.
2. Koulujen kiinteistönhoitoa voidaan ajatella uudella tavalla.
3. Kylätalojen toiminta rakennetaan taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväksi.
4. Kylällä toimiva yhdistys ottaa roolin palvelujen järjestämisessä.

1. Koulu monipalvelukeskuksena – toimenpide-ehdotukset

- Kun laajennetaan koulun palvelutoimintaa, tutustutaan hyviin käytäntöihin ja pelisääntöihin niillä kouluilla, joilla palveluja jo tuotetaan.
- Kunta määrittelee puitteet, joiden sisällä koulun johtaja saa valtuudet monipalvelujen

kehittämiseksi koululle.

- Koulunjohtajat ottavat vastuun mm. tilojen käyttömaksujen soveltamisesta ja noudattamisesta, jolloin päästään luomaan joustavia käytäntöjä kouluittain
- Koulun vuokratulot siellä pidettävistä tilaisuuksista tulee saada koulun käyttöön kylän hyödyksi, jolloin koulun toimijoiden oma aktiivisuus palkitaan
- Koulun henkilökunnan työmäärää ei voida juurikaan lisätä, joten uusia yhteistyömalleja tulee rakentaa. Tarvitaan joku taho tai henkilö, joka organisoisi palvelutoimintaa koululla. Organisointi edellyttää sektorirajat ylittävää yhteistyötä ja palvelujen yhteistä markkinointia. Esimerkiksi terveyden hoitajan vastaanotto.
- Tilojen markkinointia lisätään mm. kunnan/kaupungin ja kylän internet-sivuilta, josta palvelun tuottajat ja asiakkaat löytävät kuvat kohteista, varaustilanteen, hinnat ym.
- Käytön lisäämiseksi on olemassa teknisiä ratkaisuja, kuten sähkölukkoja, numerotunnuksia, jotka eivät edellytä henkilön paikalla oloa.
- Koulujen keittiöitä voidaan käyttää laajemmin kylän maksullisten ateriapalveluiden tuottamiseen, niin että se ei olisi riippuvainen sosiaalitoimen asiakkuudesta
- Ateriapalvelujen myynnissä voidaan käyttää ennakkoon ostettavia ruokalippuja.
- Pelisäännöt koulukeittiöiden ulkopuoliseen käyttöön tulee sopia
- Ateriapalveluiden tuottamisessa olevat toimijat koulutetaan omavalvontaan.

2. Koulujen kiinteistön hoito – toimenpide-ehdotukset

Kiinteistön ja liikuntapaikkojen hoito voidaan tuottaa ostopalveluna paikallisilta kolmannen sektorin toimijoilta tai yrityksiltä. Sama palvelun tuottaja voi tarjota kiinteistöhoitopalveluja myös kylän asukkaiden käyttöön. Kiinteistöpalvelut ovat vapaa-ajan asukaskunnissa ja ikääntyvien ihmisten kylissä kasvava toimiala.

- Selkeä kohta palvelujen uudelleen järjestämiseen on esim. koulun talonmiehen jäädessä eläkkeelle. Silloin kartoitetaan kiinteistöpalvelutarvetta kylällä laajemmin.
- Kannustetaan kiinteistöpalvelu/kylätalokariyrittäjyyteen. Alkavan yrittäjän kannattaa kysellä erilaisia avustuksia ja asiakkaiden kannattaa käyttää verohelpotuksia (kotitalouden verovähennys).
- Vaikutetaan kuntiin, niiden päättäessä mm. kyläkoulujen piha- ja viheralueiden hoitotasosta.
- Etsitään ulkopuolisia rahoitusta liikuntapaikkojen rakentamiseksi esim. lääninhallituksen avustukset.
- Neuvotellaan sopimuksia liikuntapaikkojen – ja viheralueiden hoidosta kolmannen sektorin toimijoiden ja kunnan välillä.

3. Kestävä toiminta kylätaloilla – toimenpide-ehdotukset

Kylätalojen toiminta tulee saada niin vahvaksi ja monipuoliseksi, että siitä saatavat tulot kattavat kiinteistön ylläpito- ja pienet korjauskulut. Toiminnan tulee olla kestävää niin, että vapaaehtoistoimijat jaksavat ja heitä on riittävästi.

- Laaditaan yhdessä kylätalon toimintastrategia ja vuosittainen toimintasuunnitelma.
- Tehdään liiketoimintasuunnitelma talolle. Tarvittaessa käytetään asiantuntija-apua laskelmien tekemiseen.
- Uuden toiminnan tai tarvittavien investointien tekemiseen haetaan rahoitusta toimintaryhmien kautta jaettavista maaseudun kehittämisvaroista
- Kehitetään omaa varainhankintaa.

4. Kylällä toimiva yhdistys ottaa roolin palvelujen järjestämisessä - toimenpide-ehdotukset

- Kannustetaan keskinäiseen yhteistoimintaan ja käynnistetään neuvotteluja eri yhdistysten ja toimijoiden kanssa palveluiden suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi.
- Kootaan palvelujen käyttäjät yhteen, mallina siivousrinki tai kylien kesken esimerkiksi kampaamorinki.
- Käytetään enemmän työllistämistuella palkattuja henkilöitä työntekijöinä ja huolehditaan heidän työnjohdostaan. Vapaaehtoisia tarvitaan lisänä.
- Laaditaan suunnitelma, miten vapaaehtoistoimintaan saadaan lisää vastuullisia toimijoita, ja miten uudet ihmiset innostetaan ja perehdytetään toimintaan.

Kysely Päijät-Hämeen ja Pertunmaan kyläkouluille

Kyllikki – kyläkouluista monipalvelukeskuksia –hanke tekee yhteistyössä sivistystoimen kanssa maakunnallisen kartoituksen kyläkoulujen tiloissa järjestettävistä palveluista. Samalla selvitämme, miten kolmas sektori (yhteisöt ja järjestöt) ja yrittäjät hyödyntävät koulujen tiloja ja miten koulu toimii kyläläisten monipalvelupisteinä. Etsimme kaikkien kyläkoulujen käyttöön jo toimivia malleja, jotka olisivat kaikille osapuolille mahdollisimman edullisia ja hyvin organisoituja.

Toivomme, että vastaat oheiseen kyselyyn **mahdollisimman pian** ja saamme juuri Sinun koulustasi hankkeelle arvokasta tietoa kylien palvelujen kehittämiseksi. Palauta kysely sähköpostitse täytettynä osoitteeseen erja.hakkarainen@lahtisbp.fi. Kyselystä tehdään yhteenveto kesän aikana ja tulokset julkaistaan Päijät-Hämeen kyläkoulupäivillä 23.9.2006 Lusin kyläkoululla Heinolassa. Kyläkoulut saavat tulokset myös omaan käyttöönsä vapaasti hyödynnettäväksi. Onkin tärkeää, että saamme kyselyn kautta mahdollisimman kattavan otannan koulujen mahdollisuudesta toimia monipalvelukeskuksina. Kirjoita vastauksesi heti kysymyksen perään ja/tai laita rasti taulukkoon.

1. YHTEYSTIEDOT

- 1.1. Koulun nimi
- 1.2. Kylän tai kylien nimi
- 1.3. Koulun yhteystiedot (osoite, puhelin, sähköposti)
- 1.4. Vastaaajan nimi, yhteystiedot (puhelin, sähköposti) ja asema koulussa

2. KOULUN TIEDOT

- 2.1. Oppilasmäärät tänä vuonna ja ensi vuonna?
- 2.2. Henkilökunnan määrä
- 2.3. Rakentamisvuosi
- 2.4. Fyysisten tilojen määrä ja arviosi kunnosta

TILA	MÄÄRÄ (KPL)	ERINOMAI NEN	HYVÄ	TYYDYT TÄVÄ	HEIKKO
Luokkatilat					
Keittiö					
Liikuntasali					
Puutyötilat					
Saniteettitilat					
Ruokala					
Muu, mikä					
Urheilukenttä					
Luistinrata					
Leikkipaikat					
Muut rakennukset					
Muu, mikä					

- 2.5. Luettele ne tilat ja paikat, jotka eivät mielestäsi täytä viranomaisten nykyvaatimuksia
- 2.6. Onko koululla muita tiloja, jotka eivät ole opetuskäytössä?
 - 2.6.1. Mitä tiloja?
 - 2.6.2. Missä käytössä?
 - 2.6.3. Tuleeko niistä vuokratuloja?

- 2.7. Miten talonmiespalvelut (lipunnosto, lumityöt, pihatyöt, lämmitys jne) on järjestetty?
 2.7.1. Kenen palkkalistoilla talonmies on? Montako viikkotuntia hän tekee töitä koululenne?
 2.7.2. Hoitaako kolmas sektori joitain osa-alueita, mitä ja miten työ korvataan?
- 2.8. Miten liikuntapaikkojen hoito on järjestetty?
 2.8.1. Kenen palkkalistoilla liikuntapaikkojen hoitaja on? Montako viikkotuntia hän tekee töitä koululenne?
 2.8.2. Hoitaako kolmas sektori joitain osa-alueita, mitä ja miten työ korvataan?
- 2.9. Miten siivouspalvelut on järjestetty?
 2.9.1. Kenen palkkalistoilla siivooja on? Montako viikkotuntia hän tekee töitä koululenne?
 2.9.2. Hoitaako kolmas sektori joitain osa-alueita, mitä ja miten työ korvataan?
- 2.10. Miten ruokahuolto on koulussanne järjestetty (valmistuskeittiö, ostopalvelu jne)
 2.10.1. Kenen palkkalistoilla keittäjä on? Montako viikkotuntia hän tekee töitä koululenne?
 2.10.2. Miten ruoan jakelu on toteutettu koululenne?
 2.10.3. Tarjotaanko ruokapalveluja muille ryhmille tai kyläläisille?
- 2.11. Miten kouluterveydenhoitopalvelut on koulussanne järjestetty?
 2.11.1. Tarjotaanko terveydenhoitopalveluja muille ryhmille tai kyläläisille?
- 2.12. Käyttääkö koulunne muita kylän tiloja opetustarkoituksiinsa? Mitä tiloja ja mihin? Käytöstä maksettavat korvaukset?

3. PALVELUJEN TIEDOT

- 3.1. Mitä palveluja ja kenelle kyläkoululenne tarjotaan vuoden aikana, ketkä ne toteuttavat?
 3.1.1. Kunnallisia palveluja
 3.1.2. Yksityisiä palveluja
 3.1.3. Kolmannen sektorin palveluja
- 3.2. Minkälaista yhteistyötä teette tällä hetkellä kolmannen sektorin (yhteisöt, järjestöt, osuuskunnat) kanssa?
- 3.3. Minkälaista yhteistyötä teette tällä hetkellä paikallisten yritysten kanssa?
- 3.4. Minkälaista yhteistyötä teette mahdollisesti yli kuntarajojen?
- 3.5. Minkälaista yhteistyötä teette mahdollisesti kunnan eri toimialojen kanssa?
- 3.6. Mitä vapaa-ajan harrastustoimintaa kyläkoululenne järjestetään tällä hetkellä?

KUKA	KENELLE	MITÄ	KUINKA USEIN	MILLOIN

3.6.1. Onko tilojen käyttö maksullista joillekin käyttäjille, jos ei niin kenelle tilojen käyttö on maksullista ja kenelle ilmaista, paljonko tilojen käyttö maksaa (taksat)?

3.7. Minkälaisin pelisäännöin kyläkoulun tiloja voivat ulkopuoliset käyttää?

3.7.1. Keneltä tilat varataan?

3.7.2. Miten tilat varataan?

3.7.3. Keneltä saadaan avain tai kuka avaa ovet sekä kuka sulkee ovet?

3.7.4. Miten siivous on järjestetty?

3.7.5. Onko tilojen käytössä joitain rajoituksia tai sääntöjä?

3.8. Koulun välineiden/tilojen käyttö muuhun tarkoitukseen kuin opetukseen (ulkopuoliset käyttäjät)?

TILA/VÄLINE	KÄYTTÄJÄ	MAKSULLISUUS	HINTA
Liikuntavälineet			
ATK-laitteet			
Keittiö			
Puutyötilat			
Liikuntasali			
Ruokasali			
Luokkatilat			

3.9. Miten markkinoitte koulun tilojen käyttömahdollisuutta ulkopuolisille?

3.10. Mitkä palvelut voisivat sopia koululenne?

PALVELU	KYLLÄ	EHKÄ	EN OSAA SANOA	EI
vanhusten palvelut				
terveydenhoitopiste				
viranomaisten palvelupiste				
nettikahvila				
kesäkahvila				
ateriapalvelut				
hoivapalvelut				
kylvettämispalvelut				
päivähoito				
esiopetus				
koululaisten iltapäivähoito				
palveluasuminen				
leirikoulu- ja kesäkoulupaikka				
kurssitoiminta				
liikuntapalvelut				
salivuorot yksityishenkilöille				
majoituspalvelut				
juhlapalvelut				
yritystapahtumat				
asuntolapalvelut				

myyjäisten pitopaikka				
iltamat, konsertit, taidenäyttelyt				
internet-piste				
nikkaritila kyläläisille				
saunapalvelut				
kampaamopalvelut				
hierojapalvelut				
apteekkipalvelut				
postipalvelut				
muut, mitkä?				

3.10.1. Mitä järjestelyitä uudet palvelut vaatisivat?

3.10.2. Kuka näitä palveluja voisi mielestänne toteuttaa?

3.10.3. Mitä esteitä uusien palvelujen tuottamisessa voisi olla?

4. MUUTA VIESTIÄ

KIITOS VASTAUKSESTASI!

Kartoitus kylillä järjestettävistä onnistuneista palveluista, yhteistilojen käytöstä sekä toimintatavoista

Kysely Päijät-Hämeen ja Pertunmaan kylille

Kyllikki – kyläkouluista monipalvelukeskuksia –hanke tekee maakunnallisen kartoituksen, miten kolmas sektori osallistuu kylien palvelujen tuottamiseen (yhteisöt ja järjestöt) ja miten yhdistykset ja yrittäjät hyödyntävät kylien yhteistiloja, kuten kyläkouluja, kylä- ja seurantaloja. Olemme kiinnostuneita toimintatavoista ja pelisäännöistä, kuinka palveluja järjestetään. Esimerkkeinä kolmannen sektorin uudentyypisistä palveluista voidaan mainita Kärkölän kirkonkylän Ruskakerho ikäihmisille, liikuntapaikkojen hoito, Mallusjoen lipunnostorinki, Koitin kyläavustaja, Tennilän kyläpäiväkotit jne. Etsimme kaikkien kylien käyttöön jo toimivia malleja, jotka olisivat kaikille osapuolille mahdollisimman edullisia ja hyvin organisoituja.

Toivomme, että vastaat oheiseen kyselyyn **30.6.2006 mennessä** ja saamme juuri Sinun kylältäsi arvokasta tietoa palvelujen kehittämisessä. Palauta kysely täytettynä oheisella palautuskuorella, postimaksu on maksettu puolestasi. Kyselystä tehdään yhteenveto kesän aikana ja tulokset julkaistaan Päijät-Hämeen kyläkoulupäivillä 23.9.2006 Lusin kyläkoululla Heinolassa. Kylät saavat tulokset myös omaan käyttöönsä vapaasti hyödynnettäväksi. Olisi tärkeää, että saamme esiin paljon hyviä esimerkkejä kylien palveluista. Kirjoita vastauksesi heti kysymyksen perään ja/tai laita rasti taulukkoon. Kysely on saatavilla myös Päijät-Hämeen kylät ry:n internetsivuilta www.phnet.fi/kylat/ → Kyllikki

5. YHTEYSTIEDOT

- 5.1. Kylän nimi
- 5.2. Yhdistyksen nimi
- 5.3. Vastaaajan nimi, yhteystiedot (puhelin, sähköposti) ja asema yhdistyksessä

6. KYLÄLLÄNNE ONNISTUNEET TAI VÄHEMMÄN ONNISTUNEET PALVELUT JA/TAI YHDISTYSTEN TUOTTAMAT PALVELUT

- 6.1. Luettele kylänne yhdistyksien tai yhteisöllisesti tuotetut palvelut (myös harrastustoiminta), kuka järjestää, mitä järjestää, mitä palvelun järjestämisestä on sovittu? Kirjaa myös pienet ja helpot esimerkit sekä myös vähemmän onnistuneet esimerkit.
- 6.2. Toteuttaako yhdistyksenne tai joku muu yhdistys kylässänne palveluita kunnalle/yrityksille/muille yhteisöille? Mitä ja miten ne toteutetaan, kuka toteuttaa ja mikä on siitä saatava korvaus?

7. KYLÄN YHTEISTILALLA JÄRJESTETTÄVÄT PALVELUT JA KUINKA NE JÄRJESTETÄÄN

- 7.1. Kylän yhteistilan, kylätalon/seurantalon nimi (jos useampia tiloja, pyydämme että täytätte useamman lomakkeen, voitte myös pyytää omistaja tahoa täyttämään)
- 7.2. Kuka omistaa talon?
- 7.3. Talon käyttö on

_____ päivittäistä _____ viikoittaista _____ kuukausittaista _____ 1-2 kertaa/vuodessa

- 7.4. Vuokrattavat tilat
- 7.4.1. Mitä tiloja voidaan vuokrata ja vuokran suuruus?
- 7.4.2. Miten tilat varataan?
- 7.4.3. Maksavatko kaikki käyttäjryhmät saman verran vuokraa, jos ei niin erittele ryhmät, jotka maksavat ja jotka eivät maksa vuokraa?
- 7.4.4. Onko tilojen käytössä joitain rajoituksia tai sääntöjä?
- 7.5. Miten talonmiespalvelut (lipunnosto, lumityöt, pihatyöt, lämmitys jne) on järjestetty?
- 7.5.1. Maksetaanko niistä korvauksia, mitä?
- 7.6. Miten siivouspalvelut on järjestetty?
- 7.6.1. Maksetaanko niistä korvauksia, mitä?
- 7.6.2. Miten keittiöpalvelut on kylätalollanne/seurantalollanne järjestetty (esim. kokoukset, juhlat jne.)? Toimitteko yhteistyössä pitopalvelun tai muun yhdistyksen kanssa? Maksetaanko niistä korvauksia?
- 7.7. Käyttääkö talon tiloja joku yrittäjä tai kunta, seurakunta jne. säännöllisesti? Mitä käytöstä on sovittu?
- 7.8. Miten markkinoitte kylätalollanne/seurantalollanne tilojen käyttömahdollisuutta?
- 7.9. Kyllikki – hanke kehittää palveluita viiden pilottikylän kanssa. Hankkeen tuotoksena voi syntyä erilaisia kiertäviä palveluntuottajia/palveluja. Oletteko kiinnostuneita seuraavista palveluista kylälänne tai yhteistilalla?

PALVELU	KYLLÄ	EI
vanhusten hoitopalvelut		
kylvettämispalvelut		
liikunnanohjaus		
hierontapalvelut		
kampaamopalvelut		
kerhotoiminta		
muut, mitä		

Vapaa sana: Miten kehittäisitte palveluja? Ideoita? Ongelmia?

Lisätietoja kyselystä antaa Kyllikki-hankkeen hankekoordinaattori Erja Hakkarainen, e-mail: erja.hakkarainen@lahtisbp.fi, puh. 0440-890 040

Koulujen taustatiedot (19 vastannutta)

Kunta	Heinola	Hollola	Hollola	Asikkala	Kärkölä	Sysmä
Koulu	Lusin koulu	Nostavan koulu	Herralan koulu	Kalkkisten koulu	Vuokkoharjun koulu	Pohjois-Sysmän koulu
Kylä	Lusi	Nostava Okeroinen Hakosilta	Herrala	Kalkkinen Riihilahti Vähä-Pulkkila Suiva Kuoppainkulma Mustjärvi Särkijärvi Kalkkinen	Järvelä	Särkilahti Soiniemi Liikola Vintturi Vehmaa
Oppilaita 2006	54	86	67	27	301	26
Oppilaita 2007	53	83	69	24	285	26
Hlökuntaa yht	9	5	7	5	24	4
Opetushenkilökuntaa		5	4	3		
Rak.vuosi	1882 1938 2002	1947	1976	1921	1902 1953 1993	1961
Vastaaja	johtaja	rehtori	rehtori	johtaja	rehtori	

Kunta	Padasjoki	Asikkala	Nastola	Heinola	Orimattila	Hartola
Koulu	Auttoisten koulu	Urajärven koulu	Uudenkylän koulu	Vierumäen koulu	Mallusjoen koulu	Riihiniemen koulu
Kylä	Auttoinen	Urajärvi	Uusikylä	Vierumäki	Mallusjoki	Koitti Riihiniemi Nokka Lepsala
Oppilaita 2006	29	19	60	63	27	27
Oppilaita 2007	25	22	56	57	27	28
Hlökuntaa yht	4	4	6	8	3	3
Opetushenkilökuntaa	3			6	2	2
Rak.vuosi		1962	1897	1994	1902	1912
Vastaaja	rehtori			johtaja	rehtori	johtaja

Kunta	Nastola	Asikkala	Kärkölä	Nastola	Nastola	Pertunmaa
Koulu	Villähteen koulu	Kurhilan koulu	Lappilan koulu	Erstan koulu	Kivijärven koulu	KKn koulukeskus
Kylä	Villähde	Kurhila-Hillilä Viitaila	Lappila	Villähde	Pyhäntaa Vanaja Seesta Mäkelä	Kirkonkylä
Oppilaita 2006	140	52	43	204	76	124
Oppilaita 2007	140	54			76	119
Hlökuntaa yht	10	5	3	24	8	19
Opetushenkilökuntaa	6	3		17	4	19
Rak.vuosi	1930 /1985	1948	1956	2002/ laajennus	1918/ 2005	1970
Vastaaja	johtaja	johtaja	rehtori	rehtori	rehtori	rehtori

Kunta	Orimattila
Koulu	Kuivannon koulu
Kylä	Kuivanto
Oppilaita 2006	60
Oppilaita 2007	60
Hlökuntaa yht	8
Opetushenkilökuntaa	3
Rak.vuosi	1953
Vastaaja	rehtori

TILASTOT:	2006	2007	Hlökunta min	3
Min oppilasmäärä	22	22	Opetushlökunta min	2
Max oppilasmäärä	301	285	Hlökunta max	24
			Opetushlökunta max	

Kylätalojen taustatiedot (14 vastannutta)

Kunta	Heinola	Hollola	Padasjoki	Asikkala	Asikkala
Kylätalo	Rievelinmutka	Ns Toivola	Auttoisten Maatalo	Kalkkisten ns-talo	Viitailan seurojentalo
Kylä	Imjärvi	Länsi-Hollola	Auttoinen	Kalkkinen	Viitaila
Asukas lkm		390		1000	300
Käyttö	kuukausittain, lähinnä kesäaikaan	viikoittain	kuukausittain, lähinnä kesäaikaan	päivittäin	viikoittain
Omistaja	Heinolan kaupunki	Ns Toivola ry	Auttoisten Maamiesseura	Kalkkisten Ns	Viitailan Seurojentalo Oy
Vuokraaja/käyttäjä	Rievelinmutka ry	Ns Toivola ry	Auttoisten Maamiesseura	Kalkkisten Ns	Viitailan Seurojentalo Oy
Tilat					
Sali m2		112 (yht. 350)		182	
max hlömäärä	100	150+ 50	150	300	150+50
keittiötilat	ok	suurkeittiövarustus	ok	hyvät	hyvät
WC	ulkona	sisällä	sisällä	sisällä	sisällä
muut tilat	kota, saunatupa				
talonmies	on				
muu varustus	majoitus 20-30 hengelle, lentopallokenttä, soutuvene			sauna, kuntosali	
Rak.vuosi	1932	1912	1900-luvun alku	1970	
remontti/peruskorjaus		1976 - 1987 2004 keittiö	1999 vesijohdot	2005 saunatilat	2005 lattia- ja pintaremonttia
HUOM !	entinen kyläkoulu		talossa suora sähkölämmitys		
Kunta	Nastola	Asikkala	Hollola	Heinola	Nastola
Kylätalo	Ruuhijärven ns-talo	Vesivehmaan ns-talo	Tennilän vanha koulu	Kyläpirtti Heinola kk	Villähteen kylätoimisto
Kylä	Ruuhijärvi	Vesivehmaa	Tennilä-Voistio	Heinolan kirkonkylä	Villähde
Asukas lkm	350	700		3000	4000
Käyttö	päivittäin	kuukausittain	päivittäin	päivittäin	päivittäin
Omistaja	Ruuhijärven nuorisoseura ry	Vesivehmaan Ns	Tennilän kolun osuuskunta	Heinolan kirkonkylän kylätalo OY	Nastolan kunta
Vuokraaja/käyttäjä	Ruuhijärven nuorisoseura ry	Vesivehmaan Ns	mm. yksityinen ryhmäperhepäiväkot	Heinolan kirkokylän kyläyhdistys ry	Villähteen kyläyhdistys ry
Tilat					
Sali m2	n. 200			n70	
max hlömäärä	300			30	
keittiötilat	ok	hyvät	hyvät	hyvät	hyvät
WC	sisällä	sisällä	sisällä	sisällä	sisällä

muut tilat					kirjasto
talonmies	on		on	on/kyläsihteeri	on/kyläsihteeri
muu varustus					
Rak.vuosi	1970	1915		1920	1901
remontti/ peruskorjaus	2005 lämmitys, lattia, ulkomaalaus	2004 uudet keittiö - ja huoltotilat osin vielä kunnostuksen alla	2004 päivähoitotilojen rakentaminen	remontointi kylätaloksi kylätoimisto internet	1997 peruskorjaus kylätoimisto internet
HUOM !					

Kunta	Artjärvi	Heinola	Orimattila	Asikkala	
Kylätalo	Villikkalan ns- talo	Elämänkaaritalo	Jokivarren kolu	Äinä- Vähimaan koulu	
Kylä	Villikkala	Sepäniemi, Voudinlahti, Tähtiniemi	Orimattilan kesksuta	Iso-Äiniö, Joenniemi, Myllykselä, Vähimaa	
Asukas lkm	200	1000	14 000 / koko kunta		
Käyttö	kuukausuutain	päivittäin	päivittäin	päivittäin	
Omistaja	Villikkalan Ns	Heinolan kaupunki	Orimattilan kaupunki	Asikkalan kunta	
Vuokraaja/ käyttäjä	Villikkalan Ns	Kyläyhdistys Sepän Tähti ry Heinolan kaupunki	Orimattilan kaupunki	Asikkalan kunta	
Tilat		liikunta- ja teatterisali	liikuntasali	liikuntasali	
Sali m2	150				
max hlömäärä	huonot	hyvät	on	on	
keittiötilat	sisällä	sisällä	on	on	
WC					
muut tilat		nettikahvila	luokkatiloja ym.	luokkatiloja ym.	
talonmies		on/ Elämänkaaritalon johtaja			
muu varustus	tanssilava ja grillikatos rannassa	rantasauna			
Rak.vuosi	1952	2003	1932	1930	
remontti/ peruskorjaus			2003		
HUOM !	keittiöremontti suunnitteilla	sijaitsee Heinolan keskustassa asuntomessualueella	Kyseessä toimiva keskustan koulu luokat 1-9, 570 oppilasta	Kyseessä toimiva koulu, 25 oppilasta - lakkautusuhka päällä	

3.7. Pelisäännöt koulun käytöstä ja tilojen maksullisuus

Koulu	Lusin koulu	Nostavan koulu	Herralan koulu
Tilavaraus	Koulunjohtajalta	Rehtorilta	Rehtorilta
Miten	Kirjallinen anomus	Tila-anomuksella käyttövuorot, yksittäiset tilaisuudet puhelimella rehtorilta	Puhelinsoitolla, kirjallinen anomus
Ovet	Avain saadaan koulunjohtajalta.	Avain rehtorilta, tilaisuuden vastuhenkilö vastaa tilojen sulkemisesta henkilökohtaisesti	Kiinteistönhoitajan sijainen. Seurojen vastuuhenkilöillä avain
Siivous	Koulun siivoaja hoitaa tai käyttäjät siivoavat. Sovitaan tilanteen mukaan.	Käyttäjä siistii jälkensä	Koulun siistijä
Rajoitukset	Ei erityistä	Kyllä ; jos käyttö rasittaa kiinteistöä merkittävästi normaalia koulukäyttöä enemmän se lopetetaan. Nyt esim. sähly on loppumassa	Vastuu paikkojen kunnossa pysymisestä on seurojen vetäjillä
Maksu	Liikuntasali maksullinen, hintaa ei tiedossa	Tilat ja liikuntavälineet maksullisia, Hollolan kunnan tilankäyttömaksut. Hinnat ja ehdot netissä Liikuntatila 6,70 / h, ruokasali 8,90/ h, luokat 4,50 / h Rehtorit ovat vastuussa koulukiinteistöjen tilojen käyttömaksujen soveltamisesta ja noudattamisesta. Ei maksuja kyläläisiltä.	Tilat ja liikuntavälineet maksullisia, Hollolan kunnan tilankäyttömaksut. Liikuntatila 6,70 / h, ruokasali 8,90/ h, luokat 4,50 / h Rehtorit ovat vastuussa koulukiinteistöjen tilojen käyttömaksujen soveltamisesta ja noudattamisesta. Ei maksuja kyläläisiltä.

Koulu	Kalkkisten koulu	Vuokkoharjun koulu	Mallusjoen koulu
Tilavaraus	koululta	Rehtorilta	Kaupungin tilapalvelu
Miten	koululta	Soitto rehtorille.	Sähköinen varausjärjestelmä, netissä kuvat tiloista / puhelinsoitto
Ovet	avain koululta	Ei tarvitse avainta, sähköisesti toimivat.	Kaupungin tilapalvelulta, sähkölukkosysteemi
Siivous	käyttäjät siivoavat	Tapahtuu muun siistimisen yhteydessä.	Ei erillistä siivousta näihin toimintoihin liittyen, normaali siivoajan toiminta koulupäivän jälkeen
Rajoitukset	kansalaisopistolla etuoikeus iltakäytön varauksiin	Ajallisia rajoituksia ja kouluntoimintasääntöihin liittyviä.	Normaalit ”paikat ehjänä ja siistinä” -periaate, minimikäyttö 2 tuntia
Maksu	kysymykseen ei vastattu, koululla ei ole liikuntasalia	Tilat maksullisia kaikille 7,00/ h	Koulutilojen käyttömaksut tilapalvelusta, nettivaraus. Hinta esim. liikuntasali 10,00/ h, luokat, ruokasali 8,00/h, keittiön hinnoittelu sovitaan

Koulu	Auttoisten koulu	Urajärven koulu	Uudenkylän koulu
Tilavaraus	rehtori	Kiinteistönhoitajalta	Rehtori
Miten	puhelu, paikanpäälle sopimus allekirjoituksella	Ilmoitetaan haluttu ajankohta	Soittamalla, käymällä tai lähettämällä sähköpostia
Ovet	rehtori, käyttäjillä avain ulko-oveen, käyttäjä sulkee ovet	Kiinteistönhoitaja	Rehtorilta, jos tarvitaan
Siivous	käyttäjä siivoaa	Ei ole tarvittu, sillä käyttäjät itse huolehtivat jälkiensä korjaamisesta.	Käyttäjät siivoavat
Rajoitukset	Tilat oltava samassa kunnossa palautettaessa kuin luovutettaessa.	Aikuinen aina vastaa käytöstä.	Paikat ovat ennallaan käytön jälkeen.
Maksu	Tilojen käyttö on yleensä maksutonta. Juhlakäyttöön maksullista (ulkopuoliset ?)	Tilojen käyttö on maksutonta.	Tilojen käyttö on maksutonta.

Koulu	Vierumäen koulu	Pohjois-Sysmän koulu	Riihiniemen koulu
Tilavaraus	koulunjohtaja/rehtori antaa luvat /avaimen -- vastuu vastuuhenkilö	Koulun johtajalta	Koulun johtajalta
Miten	tila-anomus koulun johtajalle, säännönmukaiset salivuorot kaupungin liikuntatoimesta	Soittamalla, sähköpostilla tai muuten sopimalla	Soittamalla
Ovet	Koulun johtaja	Talonmies	kyläyhdistys
Siivous	Koulun siivoajan	Käyttäjä siivoaa jälkensä	Käyttäjä siivoaa jälkensä
Rajoitukset	Koulun tarvikkeita voi käyttää vain osittain (ei palloja)		
Maksu	Tilat maksullisia yli 18 v, maksut vaihtelevat atk-luokka 20,00 / 3h, luokka 7,20/ 3h, sali 12,20/ 1,5 h , viikonloppuisin la + 50 % ja su + 100%	kysymykseen ei vastattu	Tilojen käyttö on maksutonta nykyisille käyttäjille; kansalaisopisto kh päätöksellä ja koululaisten kerhot koulunjohtajan päätöksellä

Koulu	Villähteen koulu	Kurhilan koulu	Lappilan koulu
Tilavaraus	kysymykseen ei vastattu	Koulun rehtorilta tai kunnasta	kysymykseen ei vastattu
Miten	kysymykseen ei vastattu	sopimalla asioista	kysymykseen ei vastattu
Ovet	kysymykseen ei vastattu	Rehtorilta, käyttäjä huolehtii ovista	kysymykseen ei vastattu
Siivous	kysymykseen ei vastattu	Käyttäjä siivoaa jälkensä	kysymykseen ei vastattu
Rajoitukset	kysymykseen ei vastattu	Jos vanhingoitetaan kiinteistöä tai koulun tavaroita, joutuu korvaamaan, käyttö jatkossa kielletty Keittiössä hygieniapassi, salmonellänäytteet ja ammatti-ihminen käyttämään koneita	Kolupäivän aikana käyttö muuhun tarkoitukseen ei sovellu, ei luokkien käyttöä, koska luokissa oppilaiden tavaroita
Maksu	kysymykseen ei vastattu vrt muut Nastolan koulut esim. Ersta	Hinnoittelu työn alla; ulkopuolisilta maksu, liikuntasali 4,00/h, keittiö ja ruokasali 15,00/h, luokkatilat 5,00/h	Liikuntasali maksullinen, hintaa ei tiedossa

Koulu	Erstan koulu	Kivijärven koulu	Pertunmaan kirkonkylän koulukeskus
Tilavaraus	Luokat ja päivisin tapahtuvat toiminnot rehorilta, salin käyttö iltaisin liikuntatoimi	Koulun rehtorilta tai kunnasta	tilavaraus koulutoimiston kautta
Miten	puhelimitse, sähköpostilla; säännöllisempi käyttö päätöspöytäkirjalla	täytetään anomus	laaditaan vuokrasopimus, jossa aika, käytettävät tilat, siivous ym.
Ovet	kiinteistöhuolto	kiinteistöhoitaja, asuu koululla	talonmies, sopimuksen mukaan
Siivous	kunta	sovitaan osapuolten kesken	sopimuksen mukaan
Rajoitukset	koulun säännöt	säännöt jalkineista, järjestyksenpidosta, pysäköinnistä ym.	
Maksu	Iltaisin tapahtuva toiminta on maksullista, keittiö 21,00/h, liikuntasali 13,50/h, ruokasali 22,00/h, luokat 7,50/h viikonloppuisin + 100 %	Ruokasalin ja luokkatilojen osalta neuvottelut kesken, Ruokasali 20 -100,00/kerta, luokat 20,00/kerta	Kunnan järjestöille ja seuroille pääosin ilmaista, muilta pieni korvaus, hintoja ei tiedossa

Koulu	Kuivannon koulu
Tilavaraus	Kaupungin tilapalvelulta, varaustilanne ja hinnat netissä
Miten	puhelimitse, sähköpostilla
Ovet	Tilapalvelu/ rehtori
Siivous	kaupunki
Rajoitukset	aikarajoitus, asiallisuus; tiloja ja tavaroita ei särjetä
Maksu	Koulutilojen käyttömaksut tilapalvelusta, nettivaraus. Hinta esim. liikuntasali 10,00/ h, luokat, ruokasali 8,00/h, keittiön hinnoittelu sovitaan

3.7. Pelisäännöt kylätalon käytöstä ja tilojen maksullisuus

Talo	Rievelinmutka / Imjärvi	Toivolan Ns-talo/ Hollola	Auttoisten Maatalo
Tilavaraus	Internetissä varaustilanne,	nimetty henkilö johtokunnasta	talonmieheltä
Miten	varaus esim.sähköpostilla	puhelin	puhelin
Ovet	sopimuksen mukaan	sopimuksen mukaan	talonmies, sopimuksen mukaan
Siivous	talonmies-siivoaja, talkoilla	nimetty henkilö yleissiivoukseen, jokainen käyttäjä siivoaa itse jälkensä, myös ostopalveluna seuralta	Jokainen käyttäjä siivoaa itse jälkensä, myös ostopalveluna seuralta
Rajoitukset	ei kohtuutonta häiriötä, siivoaa jälkensä		
Maksu	Ilmainen kylän yhdistyksille, jäsenille alennus, muille hinnaston/ sopimuksen mukaan	Ilmainen kylän yhdistyksille, jäsenille alennus, muille hinnaston/ sopimuksen mukaan	kaikilla sama vuokra
esim. hinta		85 €/pvä, 250 € vkonloppu	
Markkinointi	internetissä, www.imjarvi.info, kylien palveluhakemistossa, puskaradiossa	puhelinluettelon keltaiset sivut, järjestöjen nettisivut, L-H palveluesite	internetissä kyläyhdistyksen kotisivuilla, erilaisissa mainoksissa
HUOM	ei säännönmukaista sopimuskäyttöä	kansalaisopisto käyttää säännöllisesti talvikaudella	käyttö pääasiassa kesäisin
Koulu	Kalkkisten Ns-talo	Viitailan Seurojentalo	Ruuhijärven Ns-talo
Tilavaraus	puheenjohtaja tai sihteeri	puheenjohtaja	puheenjohtaja
Miten	puhelin	puhelin, sähköposti	puhelin
Ovet	sopimuksen mukaan	sopimuksen mukaan	talonmies, sopimuksen mukaan
Siivous	perussiivous talkoilla listan mukaan, kukin vuorollaan, jokainen käyttäjä siivoaa itse jälkensä, myös ostopalveluna seuralta	Jokainen käyttäjä siivoaa itse jälkensä	perussiivous talonmies, Jokainen käyttäjä siivoaa itse jälkensä, myös ostopalveluna seuralta
Rajoitukset	perheet saavat käydä pelaamassa seuran välinein jäsenmaksua vastaan	Talo saadaan käyttöön siistissä kunnossa, täytyy jättää siistiksi	paikat samassa kunnossa kuin saapuessa
Maksu	hinnaston mukaan, kyläläisille alennus	hinnaston mukaan, kyläläisille alennus	hinnaston mukaan, kyläläisille alennus
esim. hinta	75 €/päivä, 150 €/ vkonloppu		
Markkinointi	internetissä ja ilmoitustauluilla, seurojen yhteisessä kuukausitiedotteessa	internetissä, mainoksia lehdissä	internetissä, tapahtumista ilmoitus lehdissä
HUOM	koulu käyttää salia liikuntatilana 2 krt/vko	kansalaisopisto käyttää säännöllisesti talvikaudella	koulu, seurakunta ja kansalaisopisto käyttää tiloja säännöllisesti

Koulu	Vesivehmaan Ns-talo	Tennilän vanha koulu	Kyläpirtti, Heinola kk
Tilavaraus	sihteeri	sihteeri	puheenjohtaja, työntekijät
Miten	puhelin	puhelin sähköposti	puhelin, sähköposti, henk.koj`ht.käynti
Ovet	sopimuksen mukaan, nimetyt henkilöt	talonmies, sopimuksen mukaan	sopimuksen mukaan, työntekijät
Siivous	Jokainen käyttäjä siivoaa itse jälkensä, myös ostopalveluna seuralta	perussiivous talonmies, juhlien jälkeinen siivous sovitaan erikseen	perussiivous talon työntekijät
Rajoitukset	hyviä tapoja noudattaen	asioista neuvotellaan esim. siivous	
Maksu	hinnaston mukaan, kyläläisille ja toimintaa aktiivisesti tukeville alennus	Ilmainen osuuskunnan osakkaille, jäsenille alennus	hinnaston mukaan, kylätilaisuuksiin ei vuokraa, jos myös tarjoilua, ei vuokraa
esim. hinta		9 €/tunti	1-2 €/ hlö (max 40 hlöä), seinätila taidenäyttelyihin 100 €/ kk
Markkinointi	ei aktiivista markkinointia, taloa kunnostetaan vielä	vain suullisesti ja puskaradion kautta	internetissä, lehti-ilmoituksin, mainoslehtisin ja suullisesti eri tilaisuuksissa
HUOM	ei säännönmukaista käyttöä	kansalaisopisto, seurakunta ja Onnentupa ryhmis käyttävät säännöllisesti tiloja	kyläyhdistys käyttää ja vuokraa tiloja

Koulu	Villähteen Kylätoimisto	Villikkalan Ns-talo	Elämäkkaaritalo
Tilavaraus	kylätoimisto	sihteeriltä	nettikahvila
Miten	sähköposti, puhelin	sähköposti, puhelin	sähköposti, puhelin, henk.koht.käynti
Ovet	sopimuksen mukaan	sopimuksen mukaan	kyläyhdistys hoitaa osan talonmiespalveluista
Siivous	kunta siivoaa	Jokainen käyttäjä siivoaa itse jälkensä	yhdistys siivoaa käyttämänsä tilat
Rajoitukset	toimistotiloihin liittyy keittiö, ei erillistä vuokraa	Ei vuokrata nuorten bileisiin	tilojen käytössä on rajoituksia mm. keittiötilat
Maksu	tilat ilmaisia ryhmien käyttöön	Tilat maksutta Martoille ja metsästysseuralle, muut maksavat vuokraa	kyläyhdistykseltä ei maksua toistaiseksi
esim. hinta			10 €/tunti, 70 €/pvä, nettikahvilatila
Markkinointi	internetissä, kylälehdessä,	internetissä ja kunnan palveluhakemistossa	internetissä, lehti-ilmoituksilla, kyläkirjeessä kerran kuussa
HUOM	kyläyhdistys on vuokrannut toimistotilan Nastolan kunnalta	ei säännönmukaista käyttöä	kyläyhdistys käyttää ja vuokraa internetkahvilatila, sekä rantasaunaa kaupungin lukuun, omistaja Heinolan kpi

Koulu	Jokivarren koulu/ Orimattila	Äinää-Vähimaan koulu	
Tilavaraus	koululta	ei vastausta	
Miten	sähköposti, puhelin	ei vastausta	
Ovet	kaupungin tilapalvelu	ei vastausta	
Siivous	kaupungin tilapalvelu	ei vastausta	
Rajoitukset	kouluaikana vain koulukäytössä	ei vastausta	
Maksu	kaikilla käyttäjillä sama	ei vastausta	
Markkinointi	kaupungin internetsivuilla	ei vastausta	
HUOM	Toimiva koulu, 570 oppilasta	Toimiva koulu, 25 oppilasta	

Mitä palveluja ja kenelle kyläkoulullanne tarjotaan vuoden aikana, ketkä ne toteuttavat?

Koulu	Mitä	Kuka
Lusi	poikakerho liikuntakerho lapsille jumppa, lentopallo, pesäpallo sulkapallovuorot	seurakunta urheiluseura urheiluseura urheiluseura
Sysmä	iltapäiväkerho koululaisille	kouluavustaja
Nostava	äiti- lapsipiiri ja perhekerho lasten päiväkerho aikuisten lentopallo nuorten sähly naisten sähly aikuisten jumppa sisäjalkapallo sähly koululaisille	seurakunta seurakunta urheiluseura urheiluseura urheiluseura urheiluseura yksityinen vanhempainyhdistys
Herrala	sähly koululaisille lasten jumppa aerobic yleisurheilu, hiihtokoulu koululaisten iltapäivähoito 4H-kerho jalkapallo (sisä- ja ulko-) perhepäivähoitajien liikuntahetki äiti-lapsi-tapahtumat lentopallo	urheiluseura urheiluseura urheiluseura urheiluseura kunta 4H-yhdistys urheiluseura kunta kunta kyläyhdistys
Kalkkinen	taukotila, sauna, pesukone kansalaisopiston piirit harrastekerhot	kotipalvelu kansalaisopisto
Vuokkojarjun koulu	erilaisia tilaisuuksia.	
Mallusjoki	kansanpelimannit torvisoittokunta posliinimaalaus kansantanssi/ lapset koululaisten iltapäiväkerho jumppamix kursseja ja kerhoja	kansalaisopisto kansalaisopisto kansalaisopisto kansalaisopisto kaupunki kansalaisopisto Mallusjoen nuorisoseura
Auttoinen	kyläyhdistyksen kokous	kyläyhdistys
Urajärvi	ruokapalvelu vanhuksille pienten lasten ja perhekerho luova kerho lapsille naisten liikunta 4H-kerho ruokailu kerran vuodessa kokouksia	seurakunta seurakunta koulu kansalaisopisto 4H-yhdistys kyläyhdistys kyläyhdistys
Uusikylä	opetus	
Vierumäki	sähly aikuisille naisten jumppa poikien sähly	urheiluseura urheiluseura urheiluseura

	lentopallo sähly Pyhäntäalaisille pianonsoitto	urheiluseura kyläyhdistys kansalaisopisto
Riihiniemi	liikuntakerho aikuisille ja lapsille käsityökerho aikuisille atk-kerho aikuisille 4H-kerho ja ruoanlaittokerho koululaisille	kansalaisopisto kansalaisopisto kansalaisopisto 4H-yhdistys
Villähde	satujumppa peli-iltoja eri ikäisille nuorille	urheiluseura urheiluseura
Kurhila	4H-kerho koululaisille tyttökerho ja poikakerho naisten liikunta	4H-yhdistys seurakunta kansalaisopisto
Lappila	4H-kerho koululaisille kuntojumppa	4H-yhdistys kansalaisopisto
Ersta	bändikerho liikuntakerho iltapäivisin kuvataidekoulu käsityökoulu pianonsoitto naisten liikunta englannin kieli entisöintikurssi koripallo lapsille iltapäivisin kuoro lapsille	kyläyhdistys ja koulu kunta kansalaisopisto kansalaisopisto kansalaisopisto kansalaisopisto kansalaisopisto kansalaisopisto Lden NMKY Salomon Sävelsointu
Kivijärvi	liikunta ja käsityökerhot koulun jälkeen sähly lapsista aikuisiin kuvataidekoulu 7 -12 v posliinimaalaus liikunta aikuisille Bailatino aikuisille päiväkerho alle kouluikäisille Nastapartio lapsille	koulu urheiluseura kansalaisopisto kansalaisopisto kansalaisopisto kyläyhdistys seurakunta seurakunta
Pertunmaan kk	koululaisten iltapäivätoiminta musiikkiopetusta kieliä askartelua sirkus	koulu kansalaisopisto kansalaisopisto kansalaisopisto yritys
Kuivanto	sulkapallo sähly sulkapallo uinti kudonta liikunta, circuit perhekerho aikuisille ja lapsille päiväkerho alle kouluikäisille	nuorisoseura nuorisoseura yksityiset koulu/ kaupunki kansalaisopisto kansalaisopisto seurakunta seurakunta

Mitä palveluja ja kenelle kylätalollanne tarjotaan vuoden aikana, ketkä ne toteuttavat?

Kylätalo	Mitä	Kuka
Rievelinmutka/Imjärvi	kalailta, rosvopaisti ym. luontoelämyksiä Joulupuuro	kyläyhdistys Martat
Toivolans NS-talo/ Hollola	pele-illat nuorille ja lapsille kenttäpelejä kaikille vappulounas, syysjuhlat, pikkujoulu	nuorisoseura nuorisoseura nuorisoseura
Auttoisten Maatalo	kesätori, perinnepäivä disko nuorille kouluvuoden aikana	kyläyhdistys kyläyhdistys
Kalkkisten Ns-talo	satujumppa lapsille jumppa aikuisille pele-illat nuorille ja lapsille liikuntatunnit 2 krt/vko koululaisille 4H-kerho leikkikerho lapsille taidetyöpajoja nuorille teatteriesitys toripäivän yhteydessä lounas Kalkkisten toripäivän yhteydessä	nuorisoseura nuorisoseura nuorisoseura kunta 4H-yhdistys nuorisoseura nuorisoseura nuorisoseura nuorisoseura
Viitailan Seurojentalo	kuntoliikunta naisille Possujuhlat ja tanssit	kansalaisopisto Martat ja kyläseura
Ruuhijärven Ns-talo	Yleiset tanssit joka kuukausi naisten jumppa nuorten ja aikuisten sähkö lentopallo aikuiset Juhlat, juhannus-, joul-, vappu-, laskiais- kesätori disko koululaisille päiväkerho lapsille 2 krt/vko liikuntatunnit 1 krt/vko koululaisille Kylän olohuone ja pub kaikille Rock-A-Billy Festivaalit kesällä	nuorisoseura kansalaisopisto nuorisoseura nuorisoseura nuorisoseura nuorisoseura nuorisoseura seurakunta kunta nuorisoseura nuorisoseura
Vesivehmaan Ns-talo	kyläjuhla	nuorisoseura
Tennilän Vanha Koulu	yks. Ryhmäperhepäiväkoti naisten jumppa kankaan kudonta pianonsoitto viikonloppukurssit, entisöinti ym päiväkerho lapsille	yritys kansalaisopisto kansalaisopisto kansalaisopisto kansalaisopisto seurakunta
Kyläpirtti/ Heinola kk	kaupungin ja kylien info-piste kylätoimiston palvelut kahvio taidenäyttely paikallisten tuotteiden suoramyyntipiste lauluillat viittomakielen kurssi diakonin vastaanotto 1 krt/kk kirpputori	kyläyhdistys kyläyhdistys kyläyhdistys kyläyhdistys kyläyhdistys kyläyhdistys kyläyhdistys seurakunta kyläyhdistys

	joulu- ja kesäajan avaus tapahtumat	kyläyhdistys
Villähteen kylätoimisto	tuolijumppa kylätoimiston palvelut myyjäsisiä ja kirpputoreja kyläkirjasto bändikerho Nuorten taloillat esitelmää ja keskustelutilaisuuksia	kyläyhdistys kyläyhdistys kyläyhdistys kyläyhdistys kunta ja kyläyhdistys kyläyhdistys kyläyhdistys
Villikkalan Ns-talo/ Artjärvi	juhannusjuhlat- ja iltamat Rannassa pelikenttä, grillikatos ja tanssilava juhliä varten	nuorisoseura nuorisoseura
Elämänkaaritalo	internet kahvila rantasaunan ja pelivälineiden vuokraus lasten päivähoitoryhmä MLL-puoti, suoramyyntipiste Liikuntapalveluita eri-ikäisille	kyläyhdistys kyläyhdistys kaupunki MLL ja kykäyhdistys
Jokivarren koulu	liikuntaa kaikille 5 krt/vko	urheiluseurat
Äinä-Vähimaan koulu	lentopallo aikuiset	

Mahdolliset palvelut kyläkouluilla

